

Täysistunto

Keskiviikko 4.9.2019 klo 14.02—16.22

Täysistunto alkoi klo 14.02. Täysistunto päättyi klo 16.22.

Puhetta johtivat puhemies Matti Vanhanen (14.02—16.00) ja ensimmäinen varapuhemies Tuula Haatainen (16.00—16.22).

1. Nimenhuuto

Nimenhuutoraportti Liite 1A

Toimitettiin nimenhuuto.

2. Ilmoituksia

2.1. Uusi edustaja

Puhemies Matti Vanhanen: Jyväskylästä oleva sosionomi Toimi Kankaanniemi, joka varamiehenä Keski-Suomen vaalipiiristä on tullut edustajantoimensa 2.7.2019 lukien keskeyttäneen Teuvo Hakkaraisen sijaan, on 2.7.2019 esittänyt minulle edustajanvaltakirjansa ja ryhtynyt hoitamaan edustajantointaan 2.7.2019 lukien.

2.2. Muut ilmoitukset

Jussi Halla-aho ja Merja Kyllönen ovat palanneet hoitamaan edustajantointaan 3.7.2019 lukien Euroopan parlamentin toimikauden päätyttyä. Jussi Halla-ahon varaedustajana toimineen Mika Raatikaisen edustajantoimi samoin kuin Merja Kyllösen varaedustajana toimineen Risto Kalliorinteen edustajantoimi on päättynyt 2.7.2019.

2.3. Hallituksen esitykset

Valtioneuvosto on 4.7.2019, 8.8.2019, 22.8.2019 ja 29.8.2019 antanut hallituksen esitykset HE 7-15/2019 vp, joista esitykset HE 7, 8, 10 ja 12-14 otetaan lähetekeskusteluun tässä istunnossa.

2.4. U-asiat

Puhemies on lähettänyt valiokuntiin Euroopan unionin asiat U 4-6/2019 vp.

Pöytäkirja PTK 26/2019 vp

2.5. Valtioneuvoston selonteot

Valtioneuvosto on 4.7.2019 antanut eduskunnalle selonteon VNS 1/2019 vp Suomen osallistumisen jatkamisesta turvallisuussektorin koulutusyhteistyössä Irakissa.

2.6. Kertomukset

Eduskunnalle on annettu Valtioneuvoston oikeuskanslerin kertomus vuodelta 2018, Tietosuoja-valtuutetun toimiston toimintakertomus 2018 ja Ilmastovuosikertomus 2019 (K 2, 15, 17/2019 vp).

2.7. Vastaukset kirjallisiin kysymyksiin

Eduskunnalle ovat saapuneet vastaukset kirjallisiin kysymyksiin KK 5, 7, 8-63, 65, 68/2019 vp.

2.8. Muut ilmoitukset

Pöytäkirjan liite Tasavallan presidentin avoin kirje 9.8.2019 Liite 2.8A

Puhemies Matti Vanhanen: Tasavallan presidentin avoin kirje valtioneuvostossa toimeenpannusta muutoksesta 9. päivältä elokuuta 2019 on jaettu edustajille ja otetaan pöytäkirjaan.

2.9. Vaalien toimittaminen

Risto Kalliorinteen edustajantoimen päättymisen johdosta on valittava varajäsen valtiovarainvaliokuntaan ja Mika Raatikaisen edustajantoimen päättymisen johdosta jäsen suureen valiokuntaan ja jäsen hallintovaliokuntaan.

Euroopan parlamentin jäseneksi siirtyneen Teuvo Hakkaraisen tilalle on valittava varajäsen ulkoasiainvaliokuntaan ja varajäsen valtiovarainvaliokuntaan. Niin ikään Euroopan parlamentin jäseneksi siirtyneen Laura Huhtasaaren tilalle on valittava varajäsen sosiaali- ja terveystieteiden valiokuntaan ja jäsen ympäristövaliokuntaan.

Mainittujen valiokuntien täydennysvaalit toimitetaan torstaina 5.9.2019 kello 16 pidettävässä täysistunnossa. Ehdokaslistat on jätettävä keskuskansliaan viimeistään 5.9.2019 kello 13.

2.10. Kansalaisaloitteet

Eduskunnalle on 3.9.2019 toimitettu kansalaisaloite KAA 5/2019 vp: Seksuaalirikoksesta Suomessa tuomitun oleskeluluvan peruuttaminen ja karkoitus.

Pöytäkirja PTK 26/2019 vp

3. Sari Essayahin vapautuspyyntö valtiovarainvaliokunnan varajäsenyydestä

Vapautuspyyntö VAP 3/2019 vp

Ainoa käsittely

Eduskunta hyväksyi vapautuspyynnön.

Täydennysvaali toimitetaan torstaina 5.9.2019 kello 16 pidettävässä täysistunnossa. Ehdokaslistat on jätettävä keskuskansliaan viimeistään 5.9.2019 kello 13.

4. Hanna Sarkkisen vapautuspyyntö suuren valiokunnan jäsenyydestä

Vapautuspyyntö VAP 4/2019 vp

Ainoa käsittely

Eduskunta hyväksyi vapautuspyynnön.

Täydennysvaali toimitetaan torstaina 5.9.2019 kello 16 pidettävässä täysistunnossa. Ehdokaslistat on jätettävä keskuskansliaan viimeistään 5.9.2019 kello 13.

5. Mai Kivelän vapautuspyyntö suuren valiokunnan varajäsenyydestä

Vapautuspyyntö VAP 5/2019 vp

Ainoa käsittely

Eduskunta hyväksyi vapautuspyynnön.

Täydennysvaali toimitetaan torstaina 5.9.2019 kello 16 pidettävässä täysistunnossa. Ehdokaslistat on jätettävä keskuskansliaan viimeistään 5.9.2019 kello 13.

6. Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle valtioneuvoston jäsenten sidonnaisuuksista (pääministeri Rinne ja ministerit Lintilä, Haavisto, Henriksson, Kiuru, Leppä, Saarikko, Paatero, Kaikkonen, Blomqvist, Tuppurainen, Pekonen, Andersson, Marin, Skinnari, Kulmuni, Harakka, Mikkonen ja Ohisalo)

Valtioneuvoston kirjelmä VN 1/2019 vp

Keskustelu

Työjärjestyksen mukaan eduskunta ei tee päätöstä asiasta. Asian käsittely päättyi.

Pöytäkirja PTK 26/2019 vp

7. Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle valtioneuvoston jäsenten sidonnaisuuksista (pääministeri Rinne sekä ministerit Kiuru ja Marin)

Valtioneuvoston kirjelmä VN 2/2019 vp

Keskustelu

Työjärjestyksen mukaan eduskunta ei tee päätöstä asiasta. Asian käsittely päättyi.

8. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi postilain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 6/2019 vp

Lähetekeskustelu

Puhemies Matti Vanhanen: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 8. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään liikenne- ja viestintävaliokuntaan.

Lähetekeskusteluun varataan enintään yksi tunti. Asian käsittelyssä noudatetaan aika-
taulutettujen asioiden osalta sovittuja menettelytapoja.

Keskustelu

14.07 Liikenne- ja viestintäministeri Sanna Marin (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Arvoiset kansanedustajat! Käsittelyssä on nyt hallituksen esitys laiksi postilain muuttamisesta, jolla pannaan täytäntöön rajat ylittäviä pakettipalveluita koskevan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen edellyttämät täydentävät kansalliset säännökset.

Kokonaisuudessaan EU-asetus täydentää rajat ylittävien pakettipalveluiden osalta postipalveluita koskevaa direktiiviä, jossa ei ole erityisesti säännöksiä rajat ylittävien pakettipalvelujen tarjoajien viranomaisvalvonnasta, tiettyjen hintojen ja päätemaksujen avoimuudesta eikä hintojen kohtuullisuudesta.

Postipalveluita koskevan direktiivin ei ole katsottu yksin riittävän varmistamaan sähköisessä kaupassa käytettävien palvelujen kohtuuhintaisuutta. EU-asetuksella tavoitellaan markkinoiden toiminnan paranemista tehostamalla viranomaisvalvontaa ja edistämällä kilpailua. Asetus velvoittaa jäsenmaat säätämään asetuksen rikkomiseen sovellettavista seuraamuksista ja toteuttamaan kaikki tarvittavat toimenpiteet seuraamusten täytäntöönpanon varmistamiseksi. Muilta osin kyseistä asetusta sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenmaissa.

Hallituksen esityksessä postilakiin ehdotetaan lisäyksiä, joiden myötä pakettiasetuksen rikkomiseen voitaisiin soveltaa samoja seuraamuksia kuin voimassa olevan postilain nojalla sovelletaan postiyritysten tai muiden yhteisöjen osalta. Ehdotettujen muutosten mukaan Liikenne- ja viestintävirastolla olisi pakettiasetusta koskevassa valvonnassaan käytettävissä samat keinot kuin muussa postitoiminnan valvonnassa. Samalla esityksessä ehdotetaan pakettiasetuksen vaatimuksen mukaisesti postilain soveltamisalan laajentamista tietyiltä osin koskemaan myös pakettiasetuksessa tarkoitettua toimintaa, joka ei kuulu yleis-
palveluvelvoitteen piiriin. Lisäksi Liikenne- ja viestintäviraston roolia ehdotetaan selkeytettäväksi postipalveludirektiivin mukaisena kansallisena sääntelyviranomaisena.

Esitys ei sisällä kansallista lisäsääntelyä. Kansallisella lainsäädäntömuutoksella ei itsessään katsota olevan taloudellisia tai merkittäviä vaikutuksia pakettipalveluita tarjoavien

Pöytäkirja PTK 26/2019 vp

yri­tysten tai Liikenne- ja viestintäviraston toimintaan. Asetusta on sovellettu Suomessa 22. päivästä toukokuuta 2018 lähtien, lukuun ottamatta kansallisesti säädet­täviä seuraamuk­sia, joita jäsen­maiden tulee soveltaa 23.11.2019 lähtien.

14.10 Paavo Arhinmäki vas: Arvoisa herra puhemies! Esittelyssä oleva esitys on varsin tekninen, kuten ministerin esittelystä kävi ilmi, ja suurelta osin jo käytännössä. Tässä tilanteessa on syytä kuitenkin pohtia myös laajemmin Postin tulevaisuutta, Postin toimintaa ja postipalveluita Suomessa.

Arvoisa herra puhemies! Posti on ollut viime vuosina ongelmissa. Posti on menettänyt uskottavuuttaan ja luotettavuuttaan suomalaisten silmissä. Yksi esimerkki, konkreettinen esimerkki, on tällä viikolla pelattavat Suomen jalkapallomaajoukkueen ottelut. Tähän asti otteluliput on lähetetty postin välityksellä kannattajille, jotka ovat ne tilanneet. Koska edellisessä ottelussa — Bosnia-ottelussa, jonka Suomi voitti kahdella Teemu Pukin maalilla [Ben Zyskowicz: Hyvä!] — niin moni lippu jäi tulematta ostajille, jouduttiin järjestelmään, jossa tilaajille lähetetään linkki ja he tulostavat itse lippunsa. Eli luotettavuus on johtanut siihen — tai luotettavuuden puute — että postipalveluita ei voida enää käyttää. Samaan ongelmaan törmää omissa posteissaan: jos on pakko ja haluaa varmuuden siitä, että on joku lähetys ajoissa perillä, pitää miettiä muita välineitä kuin postia.

Arvoisa herra puhemies! Tätä taustaa vasten, jossa Postin luotettavuus, uskottavuus ja brändiarvo ovat laskeneet merkittävästi, tuntuu erikoiselta, että samaan aikaan Postin toimitusjohtajalle maksetaan hulppeita bonuksia: palkka ja bonukset mukaan lukien viime vuonna yhteensä miljoonan euron korvaus. Ymmärtäisin niin, että bonusjärjestelmässä kohtuullisella tavalla palkitaan onnistuneesta työstä ja siitä, että yritys — varsinkin tässä tapauksessa valtionyhtiö — näyttäytyy hyvänä kansalaisten silmissä. Nyt päinvastoin Postin uskottavuus on heikentynyt ja johtoa palkitaan aivan kohtuuttomilla bonuksilla.

Arvoisa herra puhemies! Posti on myös kohdellut työntekijöitään heikosti. Jo 2017 perustettiin Posti Palvelut Oy ja sanomalehtien jakajat siirrettiin yhtiön alaisuuteen. Jakajien palkat putosivat tuolloin noin 40 prosenttia. Jo silloin asia nostettiin täällä eduskunnassa muun muassa vasemmistoliiton toimesta esille ja vaadittiin valtionyhtiöltä oikeudenmukaista, reilua työntekijäpolitiikkaa. No, mikä on tulos? Nyt oltiin noin 700 pakettipuolen työntekijää siirtämässä toiseen työehtosopimukseen. Valtionyhtiö oli lähtemässä työehtosopimushoppailuun, jossa leikattaisiin työntekijöiden palkkoja 30:llä, jopa 50 prosentilla. Täysipäiväisestä työstä ei saisi enää sellaista palkkaa, jolla tulisi toimeen.

Arvoisa puhemies! Meidän yksiselitteinen ja selkeä vaatimuksemme on se, että työllä pitää tulla toimeen, työstä pitää saada sellaista palkkaa, että sillä pystyy elättämään itsensä. Ei voi olla niin, että valtion sataprosenttisesti suoraan ja Vaken kautta omistama yhtiö maksaa sellaisia palkkoja, että niillä ei pysty elättämään itseään ja perhettään. Erityisen irvokkaalta tämä on näyttänyt, kun on verrattu vierekkäin toimitusjohtajan palkkaa ja bonuksia, miljoonaa euroa vuodessa, ja toisaalta pienillä palkkoilla työtä tekevien ihmisten palkkoja, joita ollaan leikkaamassa. Nämä eivät ole missään suhteessa toisiinsa, ja se, että toimitusjohtaja lupaa antaa pois kahden kuukauden palkkansa, osoittaa entistä selkeämmin tätä epäkohtaa. Kuka työssä käyvä ihminen voisi tuosta vain luopua kahden kuukauden palkastaan?

Arvoisa puhemies! Täytyy kehua ministeri Paateroa — minä tunnetusti kehun usein täältä ministereitä ja kehun nytkin. Ministeri Paatero on toiminut niin kuin omistajaohjauksesta vastaavan ministerin pitää toimia tällaisessa tilanteessa. Kun valtion sataprosenttises-

Pöytäkirja PTK 26/2019 vp

ti omistaman yhtiön toiminta ei kestä tarkastelua, ei johdon palkkioiden ja bonusten osalta eikä ennen kaikkea sen osalta, miten työntekijöitä kohdellaan, niin silloin omistajaohjauksesta vastaavan ministerin tehtävä ja velvollisuus on puuttua siihen. [Jukka Gustafsson: Nyt voi kehua Arhinmäkeäkin!]

Arvoisa puhemies! Kuten omistajaohjauksesta vastaava ministeri Paatero on luvannut, nyt pitää pikimmiten selvittää Postin tilanne toimitusjohtajan palkan ja bonusten osalta, jotka ovat korkeampia kuin vastaavien yritysten, yksityisten yritysten, pörssiyhtiöiden, palkat. Toisaalta pitää huolehtia siitä, että työstä saa sellaista palkkaa, jolla tulee toimeen. Ja kolmanneksi hallituksen pitää ylipäänsä linjata valtionyhtiöiden palkitsemisjärjestelmät uusiksi. Tämä on osoitus siitä, että nykyinen järjestelmä ei toimi. Nämä ovat tapoja, joilla voimme palauttaa Postin uskottavuutta kansalaisten silmissä. Tarvitaan toimia, joilla voi luottaa siihen, että posti tulee perille ja Postissa työskentelevät ihmiset saavat kovasta työstään sellaista palkkaa, että sillä tulee toimeen. Nyt on poliitikkojen näytettävä kaapin paikka valtionyhtiössä, jos sen johto ei sitä itse ymmärrä.

Puhemies Matti Vanhanen: Ja kun otsikossa mainitaan sana "posti", niin sallin laajemman keskustelun. [Naurua] Käydään sitä vastauspuheenvuorojen muodossa puolen tunnin ajan.

14.17 Mika Niikko ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Se on hyvä, että tämä Posti-keskustelu nostetaan heti alkajaisiksi tässä salissa esille, ja tämä toivottavasti saa parlamentaarista yhteisymmärrystä siinä, että omistajaohjausministeri ja hallitus yhdessä tekevät konkreettisia toimenpiteitä tämän keskustelun jälkeen.

Yksi konkreettinen näkökulma, joka on myös otettava huomioon, on se, onko Postin tehtävä harjoittaa myös muuta liiketoimintaa, kuten leikata nurmikoita, jota se aikanaan yritti tehdä, ja tällä hetkellä se on voimakkaasti osallistunut myös hoivapalveluiden kilpailutuksiin ja tarjoaa hoivapalveluita aktiivisesti. Nämä kaikki liiketoiminnot valtionyhtiöltä tulevat syömään niiden pienten yrittäjien toimeentuloedellytyksiä — kuten vaikkapa hoiva-alalla — jotka eivät pärjää tällaiselle isolle valtionyhtiölle, jolla on liikkumavaraa polkea hinnat aluksi niin alas, että he saavat sen markkinaosuuden, mitä he lähtevät tavoittelemaan. Ja kysynkin, arvoisa ministeri: onko mitenkään mahdollista, että te linjaisitte sen, mitä valtionyhtiöt tekevät? Onko heillä moraalinen oikeus mennä myös sille tontille, jossa toimivat nämä pienyrittäjät oman elinkeinonsa hyväksi?

14.18 Timo Heinonen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Tässä postilain muuttamisessa on kyse rajat ylittävistä paketeista eli aika teknisestä, pienestä asiasta. Isompi huoli on siitä, miten postinjakelu koko maassa pystytään tulevaisuudessa turvaamaan, ja myös siitä, mihin edustaja Arhinmäki kiinnitti huomiota, eli luotettavuudesta.

Kyllä toki itse ihmettelen sitä, että tällä hetkellä esimerkiksi verottaja ei käytä jakelusaan valtion omistamaa postia vaan yksityisiä jakelufirmoja. Toki voisi miettiä, pystyttäisiinkö tällä turvaamaan jakelua myös koko maan laajuisesti.

Mutta sitten tämä Posti-sote, josta pääministeri Rinne puhui. Pääministerihän esitti, että postinjakajat voisivat kurkkia vanhusten ikkunoista ja kysellä, onko kaikki hyvin. Kysyisin sosiaali- ja terveysministeriltä: miten näette, olisiko tämä mahdollista vahvistamaan tätä sosiaali- ja terveystietoa ja toisaalta myös Postin toimintamahdollisuuksia?

Pöytäkirja PTK 26/2019 vp

Puhemies Matti Vanhanen: Ministerit pääsevät kommentoimaan myöhemmin. Tämä ei ole kyselytunti, mutta puheenvuoro myönnetään aikanaan.

14.19 Sari Essayah kd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä postilain muutos, niin kuin moneen kertaan on täällä todettu, on sinällensä tärkeä ja varsin tekninen muutos, mutta todellakin tässä keskustelussa on syytä nämä viime aikojen asiat nostaa esille.

Kansalaisten oikeustajuun ei millään voi mahtua se, että valtionyhtiön johtamisesta saa enemmän palkkaa ja palkkiota kuin valtion johtamisesta. Todellakin, jos verrataan muihinkin pörssiyhtiöihin, niin nämä Postin johtajan palkkiot ovat täysin kohtuuttomia — täysin kohtuuttomia.

Olen iloinen siitä, että ministeri Paatero on tässä asiassa halunnut toimia nopeasti. Tietenkin tiedämme sen, että silloin kun tätä koko järjestelmää lähdetään uudistamaan, niin varmastikin siinä aikaa kuluu, mutta on äärimmäisen tärkeää, että nyt palautetaan kansalaisten luottamus siihen, että tätä todellakin ohjataan oikeasti poliitikkojen toimesta ja että tämä Postin luotettavuuden ja toimintakyvyn palauttaminen on nyt kaiken kärjessä. On täysin kohtuutonta postilaisia kohtaan, jotka ovat pienellä palkalla ja koko ajan kiristyvien vaatimusten edessä pyrkineet [Puhemies koputtaa] tekemään parhaansa, että heidän palkkojaan nimenomaan ollaan tässä alentamassa ja johdon palkkiot sen kuin kasvavat.

14.20 Suna Kymäläinen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Mitä tulee tähän esitykseen, niin on toki hyvä, että on yhteiset pelisäännöt eri toimijoilla niin Euroopassa kuin sitten täällä kansallisestikin. Sen vuoksi tietenkin nämä tekniset muutokset johdattavat hyvin tähän sisältöön, josta nyt sitten laajemmin täällä olemme käyneet jo pientä keskustelua, ja on tarpeen sitä varmasti jatkaa vielä myös tämän keskustelun ulkopuolelle.

Ylipäättänsäkin siinä vaiheessa, kun postipalvelut alistettiin markkinoille, on sen jäljiltä meille syntynyt tällainen ongelma, jolloin Posti joutuu yleispalveluvelvoitteen mukaisesti tuolla harvaan asutuilla alueilla palveluita tuottamaan, ja sitten toiset vastaavat toimijat ovat voineet tulla kilpailemaan postin jakamisesta niille paikoille, joissa nämä tulokset ovat sitten parempia.

Valtio on hallitusohjelmaneuvoittelujen yhteydessä kertonut tarkistavansa tulosvaatimuksia Postin osalta. Siksi on erittäin hyvä, että ministeri Paatero puuttui nyt tähän henkilöstön palkkojen halpuuttamiseen, mikä sinällään on toimenpiteenä erikoinen, kun tiedetään, että valtio on jo muuten kiinnittämässä huomiota Postin toimintamahdollisuuksiin.

14.22 Ari Torniainen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Nyt on kyseessä varsin tekninen muutos postilakiin, ja sitä kautta tämä keskustelu on laajentunut tietysti moneen muuhunkin asiaan. Täytyy sanoa, että lämmin kiitos kaikille jo puhuneille siitä yhteisymmärryksestä, että on Postia myöskin tarkasteltava tarkemmin. Ja myöskin ministeri Paaterolle kiitos siitä avauksesta, että otitte jo kantaa siihen, että Postin johdon palkkioita on tarkistettava ja nimenomaan tarkistettava alaspäin. Se on myöskin keskustan linja. Kaiken kaikkiaan valtionyhtiöiden palkkoja ja palkkioita on tarkasteltava kokonaisuutena ja mieluummin tehtävä kriteerit sinne, että ne ovat alempia tulevaisuudessa.

Mutta sitten suuri kysymys on myöskin Postin toiminta ja Postin toimintaedellytykset. Me olemme myöskin hallitusohjelmassa linjanneet, että postilakia ja sen toteutumista tarkastetaan sisällyttäen siihen yleispalveluvelvoite. On erittäin tärkeää, että yleispalveluvelvoite saadaan säilytettyä, olkoon Postin tilanne mikä tahansa tulevaisuudessa. Mutta kai-

Pöytäkirja PTK 26/2019 vp

ken kaikkiaan Postia on tarkasteltava, ja [Puhemies koputtaa] oikeastaan ministeri Marinille kysymys: milloin tämä työ alkaa?

14.23 Sanna Antikainen ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tässä on nyt muutaman edustajan suulla puhuttu Postista ja sen palveluista, ja tässä nyt viimeaikaisten lausuntojen perusteella täytyy vain toivoa, että toivottavasti tätä postilakia ei myöhemmin sotketa mukaan sote-uudistukseen. Nimittäin juuri eilen pääministeri Rinne kertoi, kuinka Posti ja Postin työntekijät halutaan liittää osaksi sote-uudistusta. Lukemani ja pääministeri Rinteen mukaan, kuten edustaja Heinonenkin tuossa toi ilmi, kylän postilaiset voisivat käydä kurkkimassa ikkunan takaa, kuinka ihmiset voivat, ja voisivat näin kuulemma hoitaa hoitohenkilöstön töitä. Kertoisitteko tässä nyt, arvon pääministeri Rinne, aiotteko te myöhemmin kenties sotkea Postin ja postilain jotenkin mukaan sote-uudistukseen ja miten? Monet postilaiset ja hoitajat ovat olleet minuun yhteydessä, ja he ovat olleet hämmästyneitä lausunnoistanne. Kertokaa nyt heille, mitä te tarkoitatte [Puhemies koputtaa] sillä, että Posti täytyy ottaa osaksi sote-uudistusta.

14.24 Ben Zyskowitz kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Olisin osallistunut tähän Postin johdon palkkiokeskusteluun. Voi sanoa, että siinä kannustimet eivät kylä ole olleet kohdallaan, kun katsoo, miten postilaisten — siis tarkoitan Postin ylintä johtoa — palkkiot, kannustimet, ovat merkinneet viime vuosien kuluessa sitä, että palkat ovat nousseet moninkertaisesti, näin voidaan sanoa. Mutta kyse ei ole pelkästään Postin ylimmän johdon kompensatioista. Tämän keskustelun yhteydessä on huomattu, että myös lottokuponkien myyminen ja viinan myyminen suomalaisille on sen verran vaikeata puuhaa, että siitä pitää antaa palkkaa pari kertaa se, mitä Suomen pääministeri tienaa.

Ja laajemminkin keskustelua voisi katsella: kun vuosikymmenen alussa pörssiyrityksen johtajan palkalla sai noin 37 työntekijää, niin nyt saadaan jo 48. Eli kokonaisuutena omistajien, valtion ja myös eläkeyhtiöiden, pitää ryhdistäytyä.

14.25 Antti Lindtman sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On sinänsä tärkeätä, että meillä on Euroopan unionissa rajat ylittävillä paketeille samanlainen sääntely.

Mutta on hyvä, että tässä käydään keskustelua Postista yleisemminkin. On sanottava, että samaan aikaan, kun ylimmän johdon palkkiot ovat kolmessa vuodessa nousseet yli 50 prosenttia ja samaan aikaan ajetaan suuria palkanalennuksia, niin eihän tämä ole missään oloissa hyväksyttävää. Arvoisa puhemies, eihän se ole hyväksyttävää, etenkin valtionyhtiöltä, jonka pitää näyttää esimerkkiä. Jos me ajattelempa Postin työntekijöitä, siellä jo ennestään tehdään pienellä, parin tonnin palkalla työtä. Sen takia, arvoisa puhemies, on hyvä, että tähän nyt puututtiin. Tämähän juontaa vuoteen 2015, jolloin Posti teki päätöksen työehtosopimusten muuttamisesta varhaisjakelijoiden osalta. Silloinhan ei puututtu, ei puututtu palkkioihin. On hyvä, että tähän on nyt puututtu.

Ja, arvoisa ministeri, olisi hyvä, että te avaisitte myös tätä jatkoprosessia. Ylimmän johdon palkkioihin pitää saada kohtuutta, pitää tulla maan pinnalle ja pitää huoli, että valtionyhtiöt näyttävät myös esimerkkiä yhteiskuntavastuussa.

14.27 Arja Juvonen ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Postin toimitusjohtajan palkkiot ovat todellakin koetelleet kansan oikeustajua. Ihmiset ovat ottaneet yhteyttä ja päivitelleet sitä ahneutta, jolta tämä kaikki on alkanut näyttämään entistä enem-

Pöytäkirja PTK 26/2019 vp

män. Kyllä kaikkia johdon palkkioita tulee tarkastella. Ihmiset miettivät, kuinka voi olla niin tärkeitä henkilöitä, miten voi olla niin tärkeä ihminen, että on ansainnut sellaisia palkkioita.

Mutta sitten tämä Posti-sote: Pääministeri Rinne, sanoitte vuonna 2015, että meillä on paljon tekemätöntä työtä muun muassa vanhustenhoidossa ja tulisi olla velvoite ottaa työtä vastaan juurikin esimerkiksi vanhustenhoidossa — joten kyllä tämä huolestuttaa. Aiotteko te tehdä posteljooneista, postinjakajista, myös vanhusten hoitajia? Onko tämä ensiaskel siihen, että kenestä tahansa voi tulla vanhustenhoitaja? Ulkoistatte vastuuta ja heikennätte näin kansalaisten turvaa, myös potilasturvallisuutta. Vastatkaapa tähän. Tätä me kysymme.

14.28 Mari Holopainen vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Postin tapaus on todellakin koetellut oikeutetusti kansalaisten oikeustajua. Postin pääjohtajan palkka on 82 000 euroa kuukaudessa ja samaan aikaan postilaisten keskipalkka 2 200 euroa, johon on kaavailtu jopa 30 prosentin leikkauksia. Näiden leikkausten jälkeen postilaisten keskipalkalla on jopa vaikea tulla toimeen pääkaupunkiseudulla korkeiden asumiskulujen kera. On erittäin tärkeää, että omistajaohjauksesta vastaava ministeri Paatero on tähän tarttunut. Mitään palkkaa ei voi perustella vain niin, että on ylisuuri palkka, koska näin kuuluu olla. Jokainen palkka pitää perustella sillä, että todellakin tähän tehtävään on saatu paras mahdollinen henkilö ja tätä alemmalla palkalla ei voitaisi saada vastaavaa henkilöä tilalle. Uskoisin Postin hallituksen löytävän päteviä ihmisiä myös alemmalla palkkatasolla kuin 82 000 [Puhemies koputtaa] euroa kuukaudessa.

14.29 Markus Lohi kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Minusta on helppo yhtyä niihin lukuisiin puheenvuoroihin, joissa täällä on kannettu huolta Postin toiminnan luotettavuudesta. Ja on todella hankalaa meidän, voi sanoa, laajan Suomenmaan kannalta, jos ihmiset, jotka eri puolilla Suomea asuvat, eivät enää uskalla luottaa siihen, että posti kulkee ja paketit ja kirjeet tulevat ajoissa perille.

Sekin on helppo ymmärtää, että kansalaiset ovat hämmentyneitä, kun he ovat lukeneet tietoja, että valtionyhtiöitten johdolla saattaa olla yli viisi kertaa suurempi palkkio kuin vaikkapa ylimmällä valtionjohdolla. Toki on selvää, että valtionyhtiötkin elävät siinä todellisuudessa, että ne kilpailevat ammattitaitoisista ja osaavista johtajista muitten yritysten kanssa, mutta kohtuushan pitäisi olla. Pitäisin kuitenkin itse parhaana tilanteena sitä, että meillä olisi niin selkeät omistusohtauksen periaatteet ja säännöt, että yksittäisissä tapauksissa ei tarvitsisi omistusohtauksen tai poliitikon puuttua tai mennä hallituksen tontille.

Mutta tärkeätä on luoda näitä periaatteita, [Puhemies koputtaa] ja siinä mielessä tässä on nyt lähdetty toimimaan hyvin.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Halla-aho, ja tämän jälkeen ministerit Marin ja Paatero voivat kommentoida.

14.30 Jussi Halla-aho ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Postin johtajan siinänsä täysin käsittämättömät palkkiot ovat herättäneet paljon keskustelua, mutta varsinaisen ongelmahan tässä on se, että nämä palkkiot ja Postin voitto revitään ruohonjuuritason, henkilöstön, selkänahasta.

Ikävä kyllä tämä ongelma ei rajoitu Postiin, vaan kyse on yleisestä trendistä. Tietysti on erityisen surullista, jos valtio näyttää tällaista esimerkkiä yksityisille. Voittoja pyritään

Pöytäkirja PTK 26/2019 vp

kasvattamaan karsimalla sekä henkilöstön määrää että palkkoja. Eli suomeksi: työn kuormittavuus nousee, siitä saatava korvaus pienenee, ja palvelun laatu heikkenee. Kun työstä ei makseta sellaista palkkaa, jolla ihminen tulisi toimeen, näihin tehtäviin ei tietenkään enää löydetä työntekijöitä, ja sitten työnantajapuoli alkaa huutaa lainsäätäjälle, että meillä on työvoimapula ja tarvitaan lisää tekijöitä jostain muualta.

14.31 Liikenne- ja viestintäministeri Sanna Marin: Arvoisa puhemies! Tämä kyseinen esitys todella koskee pakettiasetusta ja on varsin tekninen, kuten täällä on todettu.

Täällä tuli minun tontilleni yksi kysymys liittyen tähän postilain kokonaisempaan tarkasteluun. Me kaikki tiedämme sen, että Postin tilanne kokonaisuudessaan on haastava, kun kirjepostin määrä jatkuvasti vähenee, ja tässä tullaan tekemään hyvää yhteistyötä liikenne- ja viestintäministeriön ja tietenkin myös valtiovarainministeriön Postin omistajaohjauksesta vastaavan ministerin Sirpa Paateron kanssa, kun tätä kokonaisuutta tarkastellaan.

Itse pidän ensiarvoisen tärkeänä sitä, että kansalaiset voivat luottaa siihen, että posti tulevaisuudessaakin tulee kotiin, että se palvelu on luotettava. Tästä näkökulmasta minun mielestäni myös postilakia pitää lähteä tarkastelemaan, ja niistä peruseriaatteista pitää pitää kiinni, aivan kuten hallitusohjelmassakin on linjattu.

Mitä sitten tulee tähän yleisempään keskusteluun tästä ajankohtaisesta tilanteesta Postiin liittyen, olen aivan samaa mieltä kuten pääministeri Rinne ja omistajaohjauksesta vastaava ministeri Paatero, että Postin nykyisen johdon palkkiot ovat täysin kohtuuttomia. En usko, että tästä salista kauheasti ymmärrystä löytyy tähän nykyiseen tilanteeseen, jossa tavallisten työntekijöiden palkkoja pyritään polkemaan ja samaan aikaan johtajien palkkiot ovat aivan kohtuuttomia. Eli uskon, että tähän tilanteeseen ratkaisuita löytyy, ja omistajaohjausministeri Paatero on myös minun mielestäni tässä asiassa kyllä varsin mallikkaasti toiminut.

14.33 Kunta- ja omistajaohjausministeri Sirpa Paatero: Arvoisa puhemies! Tässä ihan ensin Postin tilanteesta.

Niin kuin täällä todettiin jo, niin kymmenen vuoden aikana jaettavan postin määrä on puolittunut, ja se ei näytä ollenkaan kasvavan, vaan tämä vähennys syvenee tässä jaettavassa postissa.

Toinen näkökulma on se, että 96-prosenttisesti Postin toiminta on markkinoilla toimimista. Yleispalveluvelvoitteen toiminta on siis vain muutamia prosentteja koko Postin toiminnasta. Eli aina kilpaillaan markkinoilla.

Ja kolmantena näkökulmana tähän alkuun se, että on jo tällä hetkellä olemassa tilanne, että vaikkapa jakelussa on kilpailemassa Postin kanssa 16 muuta yhtiötä, jotka toimivat eri työehtosopimuksilla. Näistä lähtökohdista Postin toimintaa viedään eteenpäin.

Palkkioista on linjattu viime kerralla 2016 silloisen hallituksen toimesta, kun tehtiin omistajaohjauksen periaatepäätös, ja tämä sama ollaan tekemässä nyt tällä yleisellä tasolla. Olen pyytänyt eilen, että Posti tekee omalta osaltaan tämän tarkastelun nyt syyskuun aikana siitä, miten johdon palkkiot tästä eteenpäin sitten menevät.

Toisena kysymyksenä on tämä työehtosopimuskysymys, kun nyt ne 700 verkko- ja pakettipalveluiden puolella olevaa ihmistä siirretään siihen samaan yhteiseen neuvotteluun, mikä tietenkin käydään PAU:n osalta tässä lokakuun lopussa, kun työehtosopimus normaalisti on loppumassa. Nyt tämä kokonaisuus neuvotellaan kokonaan, ei niin, että heidät siirrettäisiin erikseen.

Pöytäkirja PTK 26/2019 vp

Osinkojen osalta, joista täällä myöskin kysyttiin, olen sanonut jo aikaisemminkin ulos, että vuosittain valtio voi miettiä ja tehdä sen arvioinnin, mikä on kohtuullinen taso ja kuinka paljon sieltä on otettavissa. Mitä vähemmän Postilla on tuloa, sitä vähemmän tietenkin tulee osinkoja, mutta poikkeustapauksissa se on aina arvioitavissa erikseen.

Neljäntenä asiana se, mihin vähän liittyy sote-kysymys: On varmaan tarpeen perustaa semmoinen työryhmä, jossa katsotaan postipalvelulakia, yleispalveluvelvoitetta, Postin toimintaa muilla yhteiskunnan sektoreilla, niin kuin ministeri Marin sanoi. En tiedä, mitä se tulee tulevaisuudessa kaikilta osin olemaan, mutta niin kuin tälläkin hetkellä on yhdistetty muun muassa Postin jakelupisteitä muihin toimipisteisiin [Arja Juvosen välihuuto] eli ei ole enää erillisiä Postoja pelkästään, niin kuin meillä kaikilla on tiedossa, niin onko joissain muissakin tehtävissä mahdollisesti yhdistettävissä jotakin näihin asioihin?

14.36 Pia Kauma kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitän ministeri Paateroa erittäin hyvästä ja selkeästä esiintulosta tämän asian tiimoilta. Nyt on todella hyvä, että otetaan aikalisä näissä palkkaneuvotteluissa.

Edustaja Halla-aho totesi täällä aiemmin, että valtion tulee näyttää esimerkkiä näissä asioissa, ja minä olen kyllä aivan samaa mieltä siinä. Me emme voi antaa tämän yhteiskunnan luisua siihen, että ihmiset eivät tule palkallaan toimeen. Joka tapauksessahan se johtaa siihen, että he sitten tarvitsevat toimeentulotukea ja asumistukea ja monenlaisia muita tukia. Ja mihin se johtaa varsinaisen työnteon kannalta? Varmasti laadun ja motivaation heikkenemiseen. Kyllä valtion täytyy katsoa asiaa laajemmin kuin pelkästään siitä näkökulmasta, paljonko on tuottotavoite ja millä siihen pyritään.

14.37 Hanna Sarkkinen vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Oikeus ja kohtuus — ne ovat tärkeitä yhteiskunnallisia arvoja, ja niiden kautta on tarkasteltava myös valtionyhtiöiden toimintaa. Onko työntekijöiden kannalta oikein, että heidän palkkansa laskevat työehtosopimushoppailun seurauksena jopa yli kolmanneksen? Onko kohtuullista, että samalla kun työntekijöiden palkkoja lasketaan, johtajat nostavat lähes miljoonan euron vuosipalkkaa, jopa niin kovaa palkkaa, että muiden vastaavien yritysten palkat kalpelevat niiden rinnalla? Vastaus on selvästikin ei. Isot palkanalennukset eivät ole työntekijöiden kannalta oikein, ja Postin johdon palkkiotaso ei ole kohtuullinen.

Kiitän myös omalta osaltani omistajaohjausministeri Paateroa siitä, että hän on viheltänyt pelin poikki ja ottanut tilanteen tarkasteluun. Toisaalta on myös muistettava ja tunnus-tettava Postin vaikea toimintaympäristö kireässä kilpailussa, kirjepostin määrän vähen-tyessä ja yleispalveluvelvoitteen säilyessä. Toivon todella, että voidaan tarkastella tuotto-tavoitetta tai sitä, pitääkö yleispalveluvelvoitetta korvata Postille, jotta jatkossa vältymme tällaisilta tilanteilta ja uutisilta.

14.38 Peter Östman kd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Vuoden 2014 valtio-päivien avajaisissa tasavallan presidentti Niinistö peräänkuulutti kohtuutta ja oikeudenta-jua johtavassa asemassa olevilta. Puheessaan Niinistö sanoi, että jos johto ei näytä hyvää esimerkkiä, ei sitä kohtuudella voi vaatia muiltakaan. Presidentti jatkoi: ”Pienikin paha paljastaa ja puhuttaa paljon, etenkin jos se kertoo ylimielisyydestä, siitä, ettei kohtuudesta ja oikeudentajusta piitata.”

Arvoisa puhemies! Omistajaohjausministeri Paateron eilinen ulostulo oli tässä mielessä enemmän kuin tarpeellinen, kun hän viestitti, että työehtokiistaan tarvitaan aikalisä ja joh-

Pöytäkirja PTK 26/2019 vp

tajien palkkoihin tarvitaan muutosta. Tämä ulostulo ei saa kuitenkaan jäädä pelkäksi populistiseksi heitoksi. Itse tulen seuraamaan tilannetta ja odotan, että puheet muuttuvat teoiksi.

14.39 Mia Laiho kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Postille kuuluu yleispalveluvelvoite postin jakamisesta, ja valitettavasti sen laatu on viime aikoina selvästi kärsinyt. Tässä tilanteessa Postin johto, joka vetää melkein miljoonan vuosiansiot, on myös alentamassa työntekijöidensä palkkoja jopa 30 prosentilla. Missä on oikeus ja kohtuus?

Eilen kyllä sitten meinasi jo kahvi mennä väärään kurkkuun, kun luki, että pääministeri Rinne haluaa postinjakajat osaksi sote-ratkaisua — kurkataan ikkunasta, onko kaikki hyvin. Tämä on kyllä erittäin huolestuttavaa: samaan aikaan kun hallitus yrittää löytää hoitajamitoitukseen hoitajia, niin kotihoidon työntekijöitä ollaan korvaamassa postimiehillä. Aiotteko todella jatkossa korvata kotihoidon työntekijät postimiehillä?

14.40 Ville Tavio ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kuten kaikki tiedämme, sähköisen viestinnän lisääntyminen meidän yhteiskunnassamme on tehnyt kirjepostin suosion tietenkin hirveän laskevaksi ja siten Posti on valtavassa kustannuspaineessa koko ajan. Tämä tulee valitettavasti näkymään myös siinä, miten Posti pystyy henkilöstöä ylläpitämään ja palkkaamaan. Se on tietysti taas ihan räikeässä ristiriidassa sen kanssa, että on tosiaan yleinen palveluvelvoite ja posti on peruspalvelu, jonka pitää toimia koko maassa ainakin niin kauan kuin elää vanhempaa väkeä, ja itsekin kyllä koen, että aika moni lasku tulee saada postitse sen sähköisen sijaan. Tätä toimintaa joudutaan pyörittämään valtion varoin. Se on valitettava tosiasia.

Perussuomalaisten mielestä tässä kiistassa on tärkeintä, että valtionyhtiöiden henkilöstöpolitiikka on esimerkillistä. Se ei saa olla henkilöstöä sortavaa. Epäilen, ettei minkäänlainen pääministeri Rinteen esitys siitä, että joitain kotihoidon palveluita Posti alkaisi tuottaa, tule menestymään. Se oli ilmeisesti pelkkä heitto. Nyt sitten me perussuomalaiset seuraamme, mitä tämä aikalisä tulee merkitsemään ja mitä hallitus tekee. Toivottavasti pidätte nyt Postin työntekijöiden puolta tiukasti.

Puhemies Matti Vanhanen: Myönnän vielä vastauspuheenvuorot edustajille Myllykoski ja Honkonen, ja sen jälkeen pääministerillä on mahdollisuus kommentoida. Sitten palataan puhujalistaan.

14.42 Jari Myllykoski vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Aikanaan oli sanonta, että kun Kusti polkee, niin posti kulkee. Nyt sanonta on valitettavasti niin, että Postin johto polkee Kustia, jotta bonukset kulkee. [Naurua] Olisinkin kysynyt vielä omistajaohjausministeriltä: onko todella niin, että me olemme nyt ajautuneet siihen tilanteeseen, että tarvittiin taas kohtuuttomuuksia, että silmät aukenivat? Olin erittäin iloinen ministerin ulostulosta, niin että tätä asiaa ruvetaan pohtimaan. Sanoisin, että tämä työehtosopimusshoppailu on ikään kuin aggressiivista verosuunnittelua. Yritykset voivat aggressiivisella työehtosopimusshoppailulla tehdä tulosta ja ulkoistaa työntekijöitään ja alentaa heidän palkkojaan. Onko meillä joitakin välineitä, joilla me voisimme puuttua tähän kokonaiseen ilmiöön, että työehtoja poljetaan ja niitten avulla shoppaillaan ja tehdään tulosta työntekijöiden kustannuksella?

Pöytäkirja PTK 26/2019 vp

14.43 Petri Honkonen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! On aivan selvää, että Posti on yleispalveluyhtiö ja valtionyhtiönä sitä velvoittaa myös tietynlainen perinne. Aivan kuten ennen aikaan, kun monet valtionyhtiöt toimivat ikään kuin viranomaiset ja siihen aikaan tietysti velvoitteet ja vastuut olivat samanlaisia kuin muilla viranomaistahoilla, niin mielestäni ikään kuin tämä perinne velvoittaa myös Postia ja muita valtionyhtiöitämme edelleen, etenkin mitä tulee näihin johdon palkkioihin. Niissä tulisi noudata kohtuullisuutta, ja meillä keskustassa kyllä laajemmin ajatellaan, että valtionyhtiöiden johdon palkitsemiset ovat menneet liian pitkälle.

Mielestäni ministeri Marin käytti tässä erittäin hyvän, harkitun ja punnitun puheenvuoron siitä, mihinkä suuntaan tässä asiassa pitää edetä. Tietysti on paikallaan esittää myös se kysymys, mihinkä suuntaan yhteiskunnassamme laajemmin ollaan ajautettu, kun johdon palkitsemisten kanssa tuntuu kohtuus häviävän ja vasta pakon edessä sitten ollaan valmiita tulemaan vastaan, varsinkin kun henkilöstön kanssa on tällaisia kiistoja meneillään. Mielestäni on äärimmäisen tärkeää, että me täällä eduskunnassa käymme sitä keskustelua ja viestitämme yhteiskuntaan sitä viestiä, että kohtuus ajassa [Puhemies koputtaa] kuin ajassa on äärimmäisen tärkeää, mitä näihin palkitsemisiin tulee.

14.44 Pääministeri Antti Rinne: Arvoisa puhemies! On äärimmäisen tärkeää huomata se, kuinka teknologinen kehitys on tuottanut Postin näkökulmasta postin kulkuun muutoksia. Se tarkoittaa käytännössä sitä, että Postihan on ollut vuosia ja vuosia — muistan sen jo edellisestä työstä — todella hankalassa tilanteessa tämän kehityksen suhteen. Se pitää pitää erillään siitä, mitä Postissa on käytännössä tapahtunut suhteessa henkilöstöön. Eli siellä on ollut lähtökohta jo pitkän aikaa se, että joko porukkaa potkitaan pellolle tai pienennetään palkkoja, ja tämä on väärää politiikkaa. Se on väärää politiikkaa niiden ihmisten kannalta, jotka ovat töissä Postissa, ja se on väärää politiikkaa myöskin asiakkaiden kannalta. Posti ei kulje sillä tavalla kuin sen pitäisi kulkea, kun on liian vähän resursseja.

No, olen kuunnellut tätä keskustelua mielenkiinnolla, koska heitin ihan tarkoituksella avauksen siitä, että jotakin muutakin voisi miettiä kuin palkkojen alentamista tai porukan pois potkimista. Yksi ajatus on se, että me tarvitsemme ennalta ehkäisevää toimintaa: ihmisten turvallisuuden lisääntymistä myöskin niillä alueilla, missä väestö vähenee tällä hetkellä. Siellä on itse asiassa postipalvelut, jotka kulkevat ihmisten joukossa päivittäin. Voisi olla järkevää miettiä osana sote-kokonaisuutta ennalta ehkäisevää toimintaa, sitä, että joku kävisi siellä turvallisuutta lisäämässä, kolkuttamassa ovelle, kysymässä, onko kaikki kunnossa, tarvitsetko huomenna jotain. Ei missään tapauksessa tietenkään hoitotyötä. Ne ovat lääkäreitten ja koulutettujen hoitajien työtehtäviä, mutta lisää semmoista ylimääräistä turvallisuudentunnetta, jolla voidaan turvata se, että ihmisillä on parempi olo kuin tällä hetkellä.

Nämä ovat niitä ajatuksia, mitä pitäisi itse asiassa monessa suhteessa miettiä suomalaisessa yhteiskunnassa vähän uudella tavalla, vähän luovemmin. Minä todella toivon, että erityisesti kokoomus ja perussuomalaiset pääsevät irti tästä ”ei, ei, ei” -asenteesta, [Naurua kokoomuksen ja perussuomalaisten ryhmistä] asenteesta, joissa kaikkeen sanotaan ”ei” ja kaikki torjutaan saman tien. [Ben Zyskowicz: Keneltäköhän me ollaan se opittu?]

Puhemies Matti Vanhanen: Siirrytään puhujalistaan. Varsinaisia puheenvuoroja on mahdollista pitää 3 minuutin mittaisina paikalta tai, jos puhe kestää pidempään, sitten puhujapöytästä.

Pöytäkirja PTK 26/2019 vp

14.46 **Jari Myllykoski vas:** Arvoisa herra puhemies! Keskustelu on ollut erinomaista, ja näyttää siltä, että meillä on erityisen hyvä parlamentaarinen yhteisymmärrys siitä, että Postin toiminnoissa on menty nyt hakoteille, ja tämä eduskunta haluaa yhdessä siihen korjaavia liikkeitä. Tässä kohtaa täytyy oppositiota kiittää, että te olette ottaneet sen niin sanotun vahtikoiran paikan, ja minä kyllä luotan, että te hoidatte sen tehtävän varmasti mallikkaasti. [Perussuomalaisten ryhmästä: Voitte olla varmoja! — Paavo Arhinmäki: Paitsi Juhana Vartiainen!]

Se, miksi tuossa päädyin siihen, että tämä Postin toiminta vaikuttaa aggressiiviselta työehtosopimusshoppailulta, on tietysti surullinen tarina meidän työehtosopimuslainsäädäntömme maahan polkemisesta. Pitää muistaa, että meillä on työ sopimuksia ja työehtosopimuksia ja niitäkin on normaalisitovia ja yleissitovia, ja nyt toivoisin, että tämän keskustelun myötä vaikkapa oikeusministeri ottaisi kopin siitä, että tarkastelisimme nyt tämän keisnin jälkeen meidän työ lainsäädäntömme, jonka perusperiaate on, että se on säädetty heikomman osapuolen turvaksi.

Ja pitää nähdä se, että se, mikä on mahdollistanut tämän, on tietysti jo vuonna 2001 tehdyt lainmuutokset, jolloin normaalisitovan ja yleissitovan työehtosopimuksen asioita hie man peilattiin toisiinsa. Mutta toivoisin todellakin, että meillä niin koko työehtosopimuskuin työ sopimuslainsäädännössäk in palattaisiin siihen alkuperäiseen tarkoitukseen ja tuotaisiin tämän Postin yhteydessä uudelleen keskusteluun vaikkapa tämä lakipykälä, työehtosopimuslain 6 §, josta kumpuaa se, että ollaan heikomman osapuolen puolella. Eli: ”Jos työ sopimus joiltakin osiltaan on ristiriidassa siinä noudatettavan työehtosopimuksen kanssa, on työ sopimus näiltä osin mitätön ja niiden sijasta käyvät noudatettaviksi työehtosopimuksen vastaavat määräykset.” Eli jos työnantaja on pakottanut tekemään työehtosopimusta huonomman työ sopimuksen, noudatetaan silloin tätä parempaa vaihtoehtoa.

Nyt me olemme olleet sen polun päässä, että tämä tytäryhtiö — kun samassa konsernissa kuitenkin toimintoja johdetaan — on mahdollistanut sen, että niin sanotusti samalla työnantajalla voi olla kahdenlaisia työehtosopimuksia hallinnassaan, ja minun mielestäni tämä on se räikein esimerkki, mitä nyt Postissa on tapahtunut. Ei se tuolla yksityiselläkään puolella ole mahdollista niin, että siellä Teknologiateollisuuden työehtosopimusta noudattava yrittäjä alkaisi noudattamaan eri työtehtävissä oleviin työntekijöihinsä erilaisia työehtosopimuksia. Kyllä meillä tuolla nykyisessä Teollisuusliitossa, jos siellä tekee mitä työtehtävää hyvänsä sen työehtosopimuksen piirissä, yrittäjä noudattaa sitä yhtä ja ainoaa työehtosopimusta. Siinä mielessä ministeri Paateron toteamus siitä, että nyt tämä paketti kokonaisuudessaan viedään tarkasteltavaksi, on hyvä huomio, jolloin sitten tulee tämäkin asia käytyä varmasti niissä keskusteluissa läpi.

Sitä, mitä pääministeri Rinne toi esille, en kyllä myöskään ammu alas heti aiheetta. Muistellaan, että me olemme itse päästäneet Postin tähän tilanteeseen, missä me nyt olemme: Pikkupaikkakunnilla ei ole postia. On asiamiesposteja, jos on edes niitä. Me olemme siirtäneet valtion verorahoilla toimitettavia tuotteita yksityisille toimijoille ja uhranneet siinä kohtaa Postin oman kehittämisen ja kehittämistyön. Me saamme näppärästi kyllä ajokortin, passin, aseenkantolupakin taitaa olla siellä, kalastushoitomaksut ja niin edelleen, me olemme luovuttaneet ne toisaalle, ja se verotulo, joka sieltä olisi voinut tulla valtionyhtiöön takaisin, menee nyt yksityiselle sektorille ja osassa liiketoimintaa ulkomaalaisen sijoitusyhtiön tilille, niin että se verovirta ei mahdollista enää meidän oman julkisen palvelun kehittämistä. Kysyisinkin omistuso hjausministeriltä: voimmeko vielä uudelleen avata tätä polkua ja tätä keskustelua, että palautamme toimintoja Postin hoidettavaksi?

Pöytäkirja PTK 26/2019 vp

14.52 Mia Laiho kok: Arvoisa puhemies! Tähän postiongelmiin ja sote-ratkaisun yhteenliittämiseen haluan edelleen vielä ottaa kantaa, koska minusta tässä kulminoituu hyvin työvoiman saatavuus ja samalla se, millä tavalla arvostetaan eri ammattiryhmiä.

Postitoimihenkilön koulutus ja hoitohenkilökunnan koulutus ovat aivan erilaiset. Jos me lähdemme puhumaan siitä, että kuka vain voi tehdä sitä työtä, niin me samalla romutamme kyllä ja aliarvostamme meidän koulutettua, ammattitaitoista henkilökuntaamme. Eihän siinä mitään, jos postimies on myöskin lähihoitaja tai sairaanhoitaja ja sovitaan yhteisistä työmalleista, mutta toinen asia on se, että me laitamme postimiehet tekemään kotihoidolle kuuluvaa työtä, menemään ihmisten kotiin — tosin, jos kurkataan vain ikkunasta, niin sitten ei vielä häiritä yksityisyyttä. Tähän liittyvät monet arjen asiat, salassapitovelvollisuudet, yksityisyydensuoja ja myöskin monet muut lait, jotka suojaavat ihmisen kotia, ja niin pitää ollakin. Meidän pitää kunnioittaa meidän vanhuksiamme, mutta meidän pitää kunnioittaa ja arvostaa myöskin meidän työntekijöitämme, sekä Postin työntekijöitä että myöskin hoiva-alan työntekijöitä.

Nykyään kotihoidon vanhukset ovat erittäin raskashoitoisia. He ovat monisairaita, ja he tarvitsevat paljon hoivaa ja huolenpitoa. Jos siellä riittää kerran päivässä käynti, niin on yleensä kyse vielä aika hyvin kotona pärjäävästä vanhuksesta, mutta suurin osa meidän vanhukstamme on nykyään sellaisia, jotka tarvitsevat paljon hoivaa, joten tällä ei tätä ongelmaa ratkaista.

Toivonkin, että nämä pidetään nyt selvästi erillään, sote-laki ja postiasiat. Postin tilanne tarvitsee ilman muuta syvällisen ja perusteellisen arvion siitä, millä tavalla me pystymme tämän Postin yhteispalveluvelvoitteen turvaamaan, että kaikki saavat postinsa ajallaan niin kuin kuuluu, ja myöskin hoitamaan valtio-omisteisen yhtiön työntekijöiden työsuojelun ja oikeusturvan reilulla tavalla ja luopumaan näistä ylisuurista johtajien palkoista.

14.54 Päivi Räsänen kd: Arvoisa herra puhemies! Digitaalisuuden murros on toki mullistanut Postin toimintaa — kuljetettavien kirjeiden määrä on kymmenessä vuodessa pudonnut puoleen — mutta toisaalta sitten samanaikaisesti sen vaikutusta on hieman kompensoinut se, että nettikaupoista on ryhdytty paketteja tilaamaan ja sillä tavalla Postille on tullut sitten tässä suhteessa markkinoita lisää. Mutta itse ajattelen, että kyllä perusongelma tässä kipeässä tilanteessa, jossa nyt Postin kohdalla ollaan, on se, että valtion tuottotavoitteet ovat yksinkertaisesti tähän Postin tilanteeseen nähden liian korkeat niin, että se toimivan johdon kohdalla johtaa siihen säästöjen nyhtämiseen työntekijöiden selkänahasta, kun tavoitellaan niitä tuloksia, joilla sitten toisaalta mitataan johdon toimintaa. Jos yhtiön ei tarvitsisi maksaa valtiolle näin suurta osinkoa, joka on tällä hetkellä ollut noin 30 miljoonaa euroa vuodessa, niin silloin ei tarvitsisi hakea näitä kustannussäästöjä esimerkiksi alentamalla työntekijöiden palkkaa. Mielestäni tämä on sellainen asia, mitä nyt hallituksen tulisi erittäin vakavasti pohtia, ja kun Posti on kokonaan valtion omistama yhtiö, niin on kyllä järjetöntä, jos entuudestaan pieniä palkkoja leikataan niin, että nämä ihmiset joutuvat sitten turvautumaan valtion budjetista kustannettaviin sosiaalitukiin.

Itsekin toivon sitä, että sotea, entuudestaan jo hyvin vaikeaa sote-kokonaisuutta, ei tähän Postiin sotkettaisi. On tärkeää, että Posti pysyy siellä, mikä on sitä ydinosaamista: nimenomaan siellä kirjeiden ja pakettien ja muiden kuljetusten alueella. Mutta Postin työntekijöille on turvattava sellaiset työolosuhteet ja sellainen palkka, että he voivat hymyillen tätä työtään jatkaa, ja on turvattava myös ne yleispalveluvelvoitteen mukaiset peruspalvelut kansalaisille.

Pöytäkirja PTK 26/2019 vp

14.57 Heikki Autto kok: Arvoisa herra puhemies! On tärkeää, että eduskunnan syysistunto-kausi alkaa keskustelulla Postin merkityksestä. Suomalaisille viestin luottamuksellisuudella ja toisaalta viestin luotettavalla perillemenolla on ollut kautta historian valtavan suuri merkitys, jos mietimme sitä, kuinka tämän päivän Suomea on rakentanut 1600-luvulta lähtien tähän maahan rakennettu ratsutieverkosto, jonka varret voimme edelleen havaita tuolla nykyisillä kartoilla, tai mietimme niitä kansakunnan kohtalon kaikkein vaikeimpia hetkiä, kun kenttäposti toi terveiset kotirintamalle sieltä jostain ja taas kotirintaman kuulumiset sinne jonnekin. Taistelutahto ja moraali pystyttiin pitämään yllä kaikkein vaikeimpina-kin hetkinä, kun viesti kulki luotettavasti perille. Nyt elämme toki uutta aikaa, aivan uudena- laisia haasteita, mutta jos näiden tämän maan korpi- ja salomaiden ja Lapin tunturien yli on saatu posti kulkemaan ja niinkin vaikeina hetkinä kuin talvi- ja jatkosodan vuosina Posti on tavoittanut jokaisen, niin kyllä sen täytyy tavoittaa jokainen suomalainen myös tässä ajassa.

Tämä uusi aika tietysti edellyttää uudenlaisia ajatuksia, ja siksipä en aivan täysin tyrmäi- sikään pääministeri Rinteen sinänsä mielestäni aivan virkistävää ajattelua siitä, että kun meillä on tällainen voimavara ja ihmisiä, jotka päivittäin vierailevat tutuissa naapurustois- sa ihan joka puolella maata, niin sitä heidän läsnäoloaan siellä voitaisiin jollain tavalla hyö- dyntää. Arvostan erittäin korkealle edustajakollega Laihon, Juvosen ja Räsäsen osaamista ja laajaa ymmärrystä sote-palveluista ja olen kanssanne täysin samaa mieltä siitä, että ei tietenkään Postin jakajahenkilöstöltä voi edellyttää sosiaali- ja terveydenhuollon osaamis- ta, mutta mielestäni pääministeri on siinä oikeassa, että kun mietimme tämän maan laajoja selkosia, niin on varmasti järkevää hyödyntää sitä voimavaraa, mikä siitä tulee, että pos- tinjakajat kuitenkin ympäri maata päivittäin kaikissa osoitteissa edelleen vierailevat, ja miettiä, miten Postin työntekijöiden työtä voidaan lisätä niin, että se vastaa tämän päivän tarpeisiin tavalla, joka mahdollistaa sen, että Postin työntekijät tulevat palkallaan toimeen myös tulevaisuudessa ja he saavat kokea tekevänsä arvokasta työtä samalla tavoin kuin Postin työntekijät ovat satoja vuosia työtä tämän maan parhaaksi tehneet.

Tässä vielä nyt haluan haastaa ministereitä — hienoa, että olette keskusteluun osallistu- massa: miten todella varmistamme sen, että toisaalta postinjakelu, toisaalta lehtien jakelu kaikkialla Suomessa tulevaisuudessa turvataan? Myös tähän tässä salissa haluamme var- masti kuulla vastauksia.

15.00 Arja Juvonen ps: Arvoisa herra puhemies! Posti on ollut suuressa rakennemuutok- sessa viimeisten vuosien aikana, ja on aivan juuri niin kuin perussuomalaisten Ville Tavio sanoi, että digitaalisuus on vähentänyt postin määrää. Moni ihminen ei myöskään halua tai pysty vastaanottamaan sitä kirjepostia, vaikkapa laskuja, koska laskujen lähettämisestä ko- tiin veloitetaan ja ne ovat kohtuuttomia kustannuksia. Muun muassa puhelinlaskuihin saat- taan tulla päälle sitten laskutuslisää siitä paperilaskusta.

Perussuomalaisille on erittäin tärkeää, että posti kulkee, ja kyllä huolestuneena kuulee viestejä myös siitä, onko henkilöstöä riittävästi ja kulkeeko se posti, tuleeko kirje perille, tuleeko paketti perille. Minusta on erittäin huolestuttavaa myös se, että kaikissa Postin pal- velupisteissä ei voi lähettää pakettia, sekin palvelu pitäisi tilata netin kautta. Ja mitä enem- män nämä palvelut muuttuvat digitaalisiksi ja siirtyvät sinne nettiin ja sitä kautta pitää asioita hoitaa, sitä hankalammiksi ne käyvät. Meillä on ikääntyvä väestö, meillä on paljon vanhuksia ja hyvinkin siellä maaseudulla asuvia ihmisiä, jotka odottavat sitä postiaan ja haluavat myös kirjeensä lähettää, ja se osoittautuu mahdottomaksi. Kyllä perussuomalai-

Pöytäkirja PTK 26/2019 vp

set seuraavat tätä tilannetta ja tekevät sitten aiheeseen liittyviä toimenpiteitä sen myötä — kuten myös näiden johdon palkkioiden osalta. Mielestäni tulisi perustaa erityinen työryhmä pohtimaan Suomessa näitä johdon palkkioita ja sitä, mitä kaikkea on, mistä me emme edes tiedä. On kohtuutonta, että on olemassa henkilöitä, jotka palkitaan näin ruhtinaallisesti. Se ei uppoa suomalaisen oikeustajuun. Oikeus ja kohtuuskin on täällä mainittu — se on erittäin tärkeää. Ja se ahneus: loppujen lopuksi jokaisellehan se oma palkka on tärkeä ja jokaiselle ne omat edut ovat tärkeitä. Niistä pidetään kynsin ja hampain kiinni, ja aina tarvitaan joku suuri kohu, että saadaan tällainen päänavaus.

Mutta sitten tähän soteen haluan vielä palata. Todellakin, johan on kansalaisvelvollisuus, että katsotaan toinen toisemme perään ja autetaan, jos on tarve, ja tehdään ilmoitus siitä, että tarvitaan apua. Mutta minä näen huolestuttavana sen kehityksen, että tavallaan postityötä tekevä henkilö olisi velvoitettu myös kurkkimaan ikkunoista ja koputtamaan ovelle ja kysymään, mitä kuuluu. Siinä on myös turvallisuusriskejä, siinä on kaikkia mahdollisia ajatuksia, mitä voi tulla mieleen. Hoitotyötä ei saa ulkoistaa, ja missään nimessä kotihoitoa ja postityötä ei tule yhdistää. Nyt minulle herää hoitajana pelko siitä, ollaanko yhdistämässä kotihoito ja postipalvelut — samallahan se lähihoitaja jakaa sen postin, kun se katsoo, miten se vanhus voi, parhaimmillaan mittaa verenpaineen, antaa lääkettä ja niin pois päin. Elikkä tätä me kyllä tulemme vastustamaan. Meillä on Suomessa ammatti-identiteetti: hoitajille hoitotyöt, seuranta ja tarkkailu, ja sitten Posti tekee muita töitä. Ja toivon tosiaankin, että ihmiset lähettäisivät kirjeitä ja postia, jotta posteljooneille riittäisi myös sitä työtä ja palkka olisi kohdallaan.

Puhemies Matti Vanhanen: Myönnän tähän keskusteluosuuteen vielä kaksi pyydettyä puheenvuoroa. Sen jälkeen siirrymme seuraavaan aiheeseen.

15.03 Terhi Koulumies kok: Arvoisa puhemies! Hyvät edustajat! Haluaisin puuttua tähän postin kulun ongelmaan ja laatupuoleen, kun täällä on puhuttu nyt lähinnä rahasta ja palkasta.

Vuonna 2017 ainakin täällä pääkaupunkiseudulla postinkulku alkoi yhtäkkiä heiketä huomattavan paljon. Ainakin tuolla kantakaupungin alueella oli paljon siitä huolestuneita kansalaisia. Tein heidän kokemustensa perusteella kantelun oikeusasiamiehelle siitä, miten postinkulku turvataan Suomessa ja kuinka Posti valvoo sitä, että postilähetykset menevät perille.

Siitä tulikin sitten ensimmäinen kantelu, jonka oikeusasiamies on ottanut käsittelyyn Postia koskien. Hän antoi viime vuonna ratkaisunsa ja totesi, että viranomaiskirjeiden kulku näyttäisi olevan paitsi yleispalvelukirjeiden käsittelylle annettujen vaatimusten ja valvonnan, myös rikosoikeudellisen virkavastuun ulkopuolella. Hän heitti liikenne- ja viestintäministeriölle kysymyksen, pitäisikö arvioida, tulisiko postilain 21 §:ää Postin virkavastuusta täsmentää viranomaiskirjeiden perillemenon osalta. Postin oman tulkinnan mukaan sillä ei ole velvollisuutta valvoa näiden virka- eli yritys- ja viranomaiskirjeiden perillemeno ollenkaan, mutta apulaisoikeusasiamies tulkitsee siis asiaa toisin. Apulaisoikeusasiamies siis pitää epätyydyttävänä, että Postin vastuu lakisääteisistä tiedoksiantomenettelyistä on käytännössä rajoittunut vain pieneen murto-osaan postilähetyksestä elikkä niihin yksityishenkilöiden rahoittamiin postimerkillisiin kirjeisiin. Apulaisoikeusasiamies kiinnittää huomiota siihen, että tämä vastuun rajoittaminen näyttää siis perustuvan Postin omaan tulkintaan tämän asianomaisen säädöksen tarkoituksesta. Hänellä itsellään tuntui olevan

Pöytäkirja PTK 26/2019 vp

siitä toinen tulkinta. Toivon, että hallituksessa pohditaan, onko tässä epäkohta, joka tulisi korjata. — Kiitos.

15.06 Sari Essayah kd: Arvoisa puhemies! Haluan minäkin vielä muutaman sanan sanoa tästä niin sanotusta Posti-sotesta, jota tässä keskustelussa on kritisoitu. Aivan varmasti on näin, että jokaisen kansalaisen velvollisuuteen kuuluu ylittäänsä katsoa vähän kanssakulkijoiden perään, että mitä kuuluu, ja kysellä, miten jaksetaan. Mutta se, että meillä todellakin annettaisiin postinjakajille tehtävä, että heidän tulisi ruveta tekemään niitä asioita, jotka perinteisesti kuuluvat kotihoidon puolelle, ei kyllä varmastikaan ole järkevää kehitystä. Toisaalta täytyy muistaa, että maaseudulla ne postilaatikot eivät ole ihan siinä seinän vieressä eli sieltä ei noin vain kurkata siinä samalla, kun postia jaetaan, vaan siellä saattaa olla monta sataa metriä kuljettavana vielä sinne ovelle, jos halutaan samalla reissulla käydä katsomassa, miten siellä kotona jaksetaan. Tämä on hyvä pitää mielessä, kun visioidaan näitä uusia työtehtäviä. Ja ylittäänsäkin sote on itsessään jo — niin kuin kaikki täällä sallissa viime kaudella olleet tiedämme — varsin haastava harjoitus, joten varmasti näitä Postin erilaisia työ sopimuskiistoja ei kannata sitten enää siihen asiaan sotkea.

Mutta se on selvää, että Postilla on kannattavuusongelma, ja varmasti tässä kiristyneessä kilpailutilanteessa niillä aloilla, jotka ovat kilpailun piirissä, on ollut oma vaikutuksensa. Tässä on äärimmäisen tärkeää ennen kaikkea, että poliittiset toimijat palauttavat kansalaisten luottamuksen Postiin. Tässä edellisessä puheenvuorossa edustaja Koulumies toi hyvin esille tämän muun muassa viranomaiskirjeisiin liittyvän epäkohdan, joka tällä hetkellä huolestuttaa: työttömät eivät saa ajoissa tietoa erilaisista työtarjouksista tai siitä, että heille on erilaisia toimenpiteitä ehdotettu, jolloin saattaa olla pahimmillaan seurauksena se, että he itsestään johtumattomista syistä saattavat joutua esimerkiksi karenssimenettelyyn, tai haja-asutusalueella esimerkiksi vaikkapa erilaiset viranomaisten ajat — lääkärinajat, vastaanottoajat tai vastaavat — saattavat tulla niin myöhään, että ihmisten on vaikea sitten enää järjestää arkeansa, tai ne saattavat tulla jopa siinä vaiheessa, kun asia on unohdettu. Puhumattakaan sitten siitä, että tällä hetkellä tuolla monissa maakuntalehdissä mietitään, millä tavalla varmistetaan se, että ne perjantain ja torstain lehdet eivät vasta seuraavalla viikolla ole jakelussa siellä haja-asutusalueella. Sillä tavalla sitten voisi sanoa, että tämä heijastuu myös median puolelle, eli varmasti jaettavien lehtien tilaukset tippuvat, mikäli tätä luotettavuus- ja ajankohtaisuusasiaa ei saada kuntoon.

Mutta olen tosiaankin tyytyväinen siihen, että ministeri Paatero on halukas puuttumaan näihin johdon palkkioihin ja ehkä laajemminkin katsomaan ylittäänsä koko valtionyhtiöitten johtajien palkitsemisjärjestelmää. Aivan käsittämättömiä summia on ollut mahdollisuus näiden bonusjärjestelmien kautta saada, ymmärtääkseni jopa 1,4 miljoonaan olisivat voineet nousta pahimmillaan nämä johdon palkkiot. Tätä ei voi millään tavalla hyväksyä, ja tämä on täysin käsittämätöntä.

Puhemies Matti Vanhanen: Keskustelu ja asian käsittely keskeytetään. Asian käsittelyä jatketaan tässä istunnossa päiväjärjestyksen muiden asiakohtien tultua käsitellyiksi.

Keskustelu keskeytettiin kello 15.09.

Pöytäkirja PTK 26/2019 vp

Keskustelua jatkettiin kello 15.46.

Puhemies Matti Vanhanen: Nyt jatketaan aiemmin tässä täysistunnossa keskeytetyn 8. asiakohdan käsittelyä.

15.46 Ritva Elomaa ps: Arvoisa puhemies! Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi postilakia siten, että kansallinen lainsäädäntö vastaa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten mukaisia vaatimuksia. Esityksen mukaan Liikenne- ja viestintävirasto toimisi toimivaltaisena viranomaisena ja hallinnollisia kustannuksia tulee hieman lisää, mutta ei niin merkittävästi, että sillä olisi tuntuvia budjettivaikutuksia. Samoin yksityisten toimijoiden kohdalla taloudellisten vaikutusten arvioidaan jäävän laimeiksi.

Postilain tarkoituksena on turvata postipalveluiden ja erityisesti yleispalvelun saatavuus tasapuolisin ehdoin koko maassa. Tällä hetkellä postinjakelun tulevaisuus näyttää synkältä. Aivan kuten edustaja Myllykoski aiemmin jo selvitti, tähän ovat johtaneet monet syyt jo vuosien takaa. Jakelun kattavuus on heikentynyt, ja etenkin syrjäseuduilla posti kulkee entistä harvemmin.

Kun henkilökunta kärsii, toimintoja ulkoistetaan ja palkkoja poljetaan, Posti vetoaa usein kiristyneeseen kilpailuun ja sen myötä heikentyneeseen kannattavuuteen. Tästä huolimatta Postilla on ilmeisesti varaa ja pokkaa nostaa johdon palkkioiden tasoa. Tämä on melko härskiä, eikä ole mikään ihme, että ihmiset ovat vetäneet niin sanotusti herneen nenään. Pätevä johtaja varmasti löytyisi, vaikka palkka ja muut bonukset olisivat kolmanneksen nykyisestä. Jos ajatellaan Postin toiminnan kehityskulkua nykyisen johtajan aikana, niin ei kai tulokseen tyytyväisiä voida olla.

Valtiojohtoisten yritysten johtajien palkat ovat suuria ja korkeita, mutta emme voi syyttää johtajia tästä, vaan me poliitikot voimme katsoa peiliin, sillä me olemme osaltamme mahdollistaneet tämän touhun. On hyvä, että ministeri on luvannut tarttua asiaan, ja sitä on varmaan siivittänyt se, että iltapäivälehdet ovat räikein, isoin otsikoin puuttuneet asiaan — mistä minä voisin nyt tällä kertaa sanoa medialle kiitosta — ja some-keskustelussa asia käy todella kuumana. No, parempi, että asiaan nyt tartutaan — parempi myöhään kuin ei milloinkaan. Vääryydet olisi korjattava pian, ja yleensäkin ajatellen valtion omistajaohjausta on otettava oppia tästä episodista.

Lopuksi haluan todeta, että Suomen julkikuva vähäisen korruption maana ei ole ehkä niin ansaittu kuin kuvittelemme. Vanhoilla puolueilla on vahva perinne kaiken maailman koplauksista, ja tälle touhulle olisi laitettava piste. Tämä Rinteen hallituksen valtioneuvoston palkkamenoja paisuttava politiikka on esimerkki siitä, miten verovarjoja surutta tuhlaataan. Perussuomalaiset ovat eri linjoilla. Tein vuonna 2016 toimenpidealoitteen, joka sivusi nyt vallitsevaa ongelmaa, mutta nämä aloitteet pakkaavat jäämään unholaan, sinne valtiokuntien paperinippujen alle.

Ja vielä aivan lopuksi: Kesällä juttelin monta kertaa myös meidän Maskun postinkantajan kanssa, ja yhtenäkin päivänä hän oli vielä viideltä jakamassa postia. Hän oli tehnyt monta monta tuntia ylitöitä, koska kesäajaisista oli silloin paikalla ja he eivät tietysti heti voineet osata asioita. Mutta tämä henkilö teki ja on tehnyt todella valtavan hienoa työtä todella pienellä palkalla, niin että täytyy vain sitten nostaa hattua, että jaksaa ihminen olla töissä eikä ole lähtenyt sille linjalle, että mieluummin on kotona ja ottaa tukea vastaan. Ei sekään olisi ihme, koska palkan ja sen minimiansion, jonka saa työttömänä ollessa, välinen

Pöytäkirja PTK 26/2019 vp

raha on niin pieni. Elikkä niin kuin meidän edustaja ja perussuomalaisten puheenjohtaja Halla-aho sanoi: kyllä Suomessa tarvitsisi sentään palkalla tulla toimeen. — Kiitos.

15.51 Markku Eestilä kok: Arvoisa puhemies! On hyvä, että tämän asian yhteydessä salitaan hieman laajempi käsittely koskien valtionyhtiöissä suoritettavaa palkkausta ja ansaintajärjestelmiä ja palkintajärjestelmiä.

Ensinnäkin edustaja Räsänen käytti hyvän puheenvuoron siitä, että postin tehtävien on toimittava kunnolla niiltä osin kuin laki sille velvoitteet antaa, ja jos toimintaa ei ole mahdollista kunnolla suorittaa, niin sitten ei pidä valtiolle kovin paljon tulouttaa, jos ei ole varaa pitää varsinaista toimintaa asianmukaisena.

Mutta mitä tulee tähän palkkaukseen yleensä, niin minusta olisi hyvä sitoa valtion palkkauslinja niin, että tietyllä kertoimella määritellään se maksimi, mitä palkka voi olla pääministerin palkkaan suhteutettuna. Minun on vaikea yhtäkkiä arvioida, mikä se kerroin mahtaisi olla, mutta sen pitäisi olla maksimaalinen katto, ja sen yli valtio ei palkkapolitiikassaan voi mennä.

Toinen juttu, joka on jo paljon helpompi ainakin itselle määritellä: erinäköisiin bonuksiin ja muihin, joilla palkkiojärjestelmät luodaan, pitäisi panna selvä maksimi suhteessa palkkaan. Se on helppoa ja yksinkertaista, ja kaikki sen yli menevät palkitsemisjärjestelmät ikään kuin nollaantuvat. Ainakin oma näkemykseni on, että tämmöisen palkitsemisjärjestelmän pitäisi lähteä siitä, että maksimi on 25 prosenttia palkasta eli kolmen kuukauden palkka, ja sen yli meneviä ansaintajärjestelmiä ja bonusjärjestelmiä ei pitäisi valtion hyväksyä, ja siellä, missä vähemmistöomistajina ollaan, pitäisi tätä linjaa aina edustaa. Pörs-siyhtiöt ovat erikseen, ja niissä yhtiöissä, joissa valtiolla ei ole sitten määräysvaltaa, voidaan asiaa tietysti markkinaehtoisesti katsoa hieman toisin.

15.53 Raimo Piirainen sd: Arvoisa puhemies! Meillä on hyvin usein tapana ottaa asia esille sitten, kun on joitakin ongelmia tullut. Niin kuin nytkin on nähty, niin postin osalta on tullut ongelmia ja sitten niihin jälkikäteen pyritään reagoimaan. Tämä on 2011 voimaan tulleen lain aikaansaannoksia. Silloinhan tämä markkinaehtoinen postitoiminta kilpailutettiin. Silloin oli mahdollista eri toimijoiden lähteä kuorimaan kermää päältä, mutta tämä yleispalveluvelvoitteinen posti jäi Postille, ja nyt sitten, kun postin määrä on alentunut, ollaan tässä tilanteessa. Mutta tiedän sen, että se olisi tietenkin veronmaksajien rahoista sitten laitettava, jos kaikki posti jaettaisiin tällä hetkellä tämän yleispalveluvelvoitteen mukaisesti joka paikkaan.

Ennen kaikkea tässä on ihmetystä herättänyt tämä työehtosopimuksen shoppailu, elikkä on lähdetty erilaisilla työehtosopimuksilla kilpailemaan näillä Postin toimintasektoreilla. Se tässä on ehkä kaikista huonointa, että pyritään alentamaan pienituloisten työntekijöiden palkkaa. Siitä hyöttyy sitten johto, joilla jo ennestään on erittäin suuret ansiot, eikä tämä yksistään koske Postia, tämä koskee kaikkia valtionyhtiöitä. Esimerkiksi VR:n johtajan tulos oli vuonna 2016 yli 800 000 euroa. Kyllä tämä koskettaa kaikkia valtionyhtiöitä, ja on erittäin hienoa, että ministeri Paatero otti tämän asian nyt esille. Minun mielestäni täytyy kaikki valtionyhtiöt käydä läpi ja antaa ohjeistukset hallitukselle siitä, miten toimitaan. Varmaan tuo Eestilän esille tuoma järjestelmä voisi olla yksi mahdollisuus, mutta myös se, että tarkastellaan työehtosopimuksia ja työehtosopimuslainsäädäntöä sillä tavalla, että ei ole enää mahdollista tämä shoppailu, minkä edustaja Myllykoski nosti esille tuossa omassa puheenvuorossaan.

Pöytäkirja PTK 26/2019 vp

Ja minä toivon edelleenkin menestystä tietysti Postille ja ennen kaikkea niille työntekijöille, että he vielä voisivat omalla ansiollaan tulla toimeen. — Kiitoksia.

15.56 Minna Reijonen ps: Arvoisa herra puhemies! Postin viimeaikaiset asiat ja uutiset kyllä huolestuttavat: henkilökunnan palkka-alet ja yleensäkin Postin luotettavuus. Sähköiset jutut, digi, netit ja tällaiset, eivät ole kuitenkaan koskaan kaikkien saavutettavissa, eivät koskaan. Tarvitaan myös sitä paperista postiliikennettä. Postin palvelut on turvattava kaikkialla Suomessa. Se vain on näin — ne on turvattava koko maassa. Ei koskaan käy sillä tavalla, että kaikilla on netit ja digit siellä kotona.

Pääministeri Rinteen idea yhdistää Posti ja sote oikeasti hämmästytti. Kovasti ihmettelin, kun tämän uutisen kuulin. Posti on ihan eri asia, sote on täysin eri asia. Postin työntekijät tekevät todella arvokasta työtä omalla tahollaan, ja samoin terveydenhuollon henkilökunta, hekin tekevät arvokasta työtä omalla tahollaan, mutta että ikkunasta kurkittaisiin ja tehtäisiin arvioita ihmisten avunpyynnöistä — ei se ihan sillä tavalla mene. Jokaisenhan pitää kuitenkin auttaa, kun nähdään, että on hätätilanne, mutta entäs jos asiakas ei vaikka näykään ikkunasta: mitä sitten tehdään, mennäänkö sinne sisälle vai mitenkä sitten toimitaan? Pitää olla se vastuukysymys ihan selvä, ja ei se näin voi mennä. Pitääkö henkilökunnan tosiaan mennä sinne sisälle, vai pitääkö hälyttää apua lisää, vai mitenkä toimitaan? Eihän voi silleen valtuuttaa, että ihminen on aina nähtävissä ikkunasta, ei todellakaan voi, ei se ole ihmisarvon mukaista. Toivon, että ministeri Rinteen idea ei ole koko hallituksen kanta. Tai jos tämmöiseen yhdistämiseen mennään, niin käykö kohta tosiaan sillä tavalla, että pikakirjeet viedään ambulanssilla pitkin kylä?

Pääministeri Rinne nosti esille, että perussuomalaiset sanovat aina, että ”ei, ei ja ei”. Olen toista mieltä pääministeri Rinteen kanssa. Kyllä perussuomalaiset sanovat hyville asioille ”kyllä, kyllä ja kyllä”.

15.58 Juha Mäenpää ps: Arvoisa puhemies! Tämä postiasia on tässä viime päivinä puhuttanut, ja on tullut esiin johtohenkilöiden korkea palkka, ja samaan aikaan pyritään nitistämään sitä työtätekevän palkkaa, sen, joka on siellä itse postipalveluissa. Tämä ei ole millään tavalla hyväksyttävää. Ja varmasti, mikäli oikein olen ymmärtänyt, tämä postilain muuttaminen on johtunut siitä, että on Euroopan unioniin menty mukaan. Siinä on muutettu tämä näin, että tämä on ollut kilpailulle vapaata. Elikkä kyllä meidän omien virastojemme pitäisi käyttää Postin palvelua eikä antaa sitä yksityisten käsiin, elikkä haluaisin, että Posti pysyisi siinä lestissään, mihinkä se on alkaa päälle suunniteltu.

Ja se, mitä pidän erittäin epäterveenä, on se, että Postin logistiikka ja kuljetus on vallannut epäterveellä kilpailulla kuorma-autoliikennettä. Tämä nyt erityisesti tulee tänä päivänä mieleen, kun meille on ihan organisoitu kuljetuksia tuolta maakunnasta ja kuorma-autonkuljettajat ja pakettiautonkuljettajat ovat järjestäneet useita edustajia kotiovelta tänne eduskuntaan. Posti on noin kaksi kolme vuotta sitten tehnyt tämmöisen uuden aluevaltauksen: he ovat siirtyneet kuljettamaan kylmäkuljetuksena elintarvikkeita. Tämä ei ole minun mielestäni oikein hyvä, että valtionyhtiö lähtee kilpailemaan semmoisille aloille, jotka aikaisemmin on hoidettu yksityisten kuljetusliikkeiden kautta. Ja on hyvin paljon tullut kuljetusliikkeiltä viestiä, että ne tarjoukset ovat täysin epäterveitä ja kilometrihinnat ovat laskeutuneet ja että mikäli mahdollista, Posti hoitaisi sitä omaa tehtäväänsä. Jos sinne joitakin uusia lisäyksiä otetaan, mitä he alkavat tekemään, niin ehkä olisi parempi, että se käytäisiin

Pöytäkirja PTK 26/2019 vp

tämmöisen isomman konklaavin kautta ja mietittäisiin, onko se niin, että se loukkaa jonkun toisen yrittäjän asemaa.

Toivon Postin työntekijöille nyt, että he saavat jatkaa samoilla sopimuksilla kuin millä he ovat tähänkin asti olleet, ja toivon, että tämä asia saataisiin pikaisesti hoidettua hallituksen ja eduskunnan toimesta myös tämän toimitusjohtajan osalta. — Kiitoksia.

16.01 Mauri Peltokangas ps: Arvoisa rouva puhemies! Posti, tuo valtion nykyinen monitoimifirma, on ollut kovasti tapetilla ja ihmisten keskusteluissa. Tämä hallituksen esitys postilain muuttamisesta on toivoakseni lähtölaukaus sille yhteiselle tahdolle, mitä olen ollut aistivinani erittäin hyvistä puheenvuoroista ympäri salia, että tämä Postin työntekijöiden työehtosopimusjupakka saadaan siltä osin kuntoon, että yksikään Postin 700:sta — mikä lukema nyt on ollut esillä — työntekijästä ei joutuisi sellaiseen tilanteeseen, että ansiotaso tippuisi jopa 50 prosenttia, kuten salissa on tullut esiin.

Johdon palkitsemisesta Postin osalta on ollut todella laajaa kansalaiskeskustelua. En voi muuta kuin yhtyä siihen, koska jos me ajattelemme, että valtionyhtiössä Suomessa on toimitusjohtaja, joka peittoaa eräiden suurvaltojen presidenttien vuosipalkat mennessä tullen, niin kyllä siinä herää sitten tällaisella Köyhänperän miehellä kysymys, että kuinka kovia miehiä meillä siellä valtionjohdon tehtävissä on — täytyy olla todella kovia. Tällaiset palkkiot ovat omiaan tekemään kansalaisille suuria huutomerkkejä puhekupliin. Ei ole ihme, että siellä tosiaan käydään äänekkästä keskustelua. Yhdyn kyllä suurelta osin näihin voimakkainakin velloviin mielipiteisiin.

Siitä, että työntekijöiden palkkoja ollaan tiputtamassa 30—50 prosentilla, minulla herää sellainen ajatus, että miten joku voi edes ajatella — joku jossain, joka on tällaisen neuvottelun aloittanut — että näin tulisi toimia. Miten voidaan ajatella, että ihminen tulee toimeen sen jälkeen, kun hänelle tällainen palkanleikkaus tehdään? Siis siellä 700 henkilön joukossa on varmasti monenlaisia työntekijöitä: on lyhyen aikaa olleita, on pitkän postiuuran tehneitä uurtajia, mutta joka tapauksessa he kaikki ovat meille suomalaisille yhtä arvokkaita tehdessään sitä työtä tuolla tuiskussa ja pyryssä, kun pakettia ynnä muuta meille sieltä toimitetaan. Kun tällaiselta henkilöltä leikataan 50 prosenttia liksasta, niin siinä saattaa tulla sellainen ongelma, että miten perheen talolainat ynnä muut hoidetaan. Tämä on meille kaikille selvää, mutta otinpa nyt esimerkkinä.

No, sitten tietenkin täytyy pieni sananen lausua myöskin arvoisan pääministerimme paraveitsenterävistä ikkunakurkistelupalveluideasta, joka oli sitten omiaan herättämään, jälleen kerran, keskustelua kansalaisten keskuudessa. Tässä kohtaa nyt täytyy ottaa myöskin pieni silmänpilke, koska itse pidin sitä ensin vitsinä, mutta nyt tänään sitten täällä salissa pääministerin kertoman mukaan se ei vitsi ollutkaan. Toivoisin, [Puhemies koputtaa] että jätettäisiin Postin tehtävät niille hienoilta Postin työntekijöille ennalleen. — Kiitos.

16.04 Markku Eestilä kok: Arvoisa rouva puhemies! Yleensä on aika vaikea toisen työhön mennä ottamaan kantaa: mitä sen pitäisi sisältää tai ei. Se on hyvin uhkarohkeata, itse en pysty siihen. Mutta yksi asia, mihin otan kantaa vielä jälleen kerran — minä olen oppositiopoliitikko mutta minä en sano kaikelle ei ja ei ja ei: minun mielestäni pääministeri Rinneen ja omistajaohjauksesta vastaavan ministeri Paateron julkiset kommentit näistä palkoista ja palkitsemisjärjestelmistä ovat olleet erinomaisia. Niistä on toki vuosien mittaan tässä salissa monta kertaa keskusteltu, mutta käytän sen takia tämän puheenvuoron, ettei vaan nyt taas käy niin, että niille ei tehdä juurikaan mitään, me kaikki kauhistelemme täällä

Pöytäkirja PTK 26/2019 vp

porukalla, mutta kun kuukaudet menevät, me unohdamme koko asian, ja sitten tulevat sotet ja muut kiivailut ja näihin ei palata. Minä toivonkin, että sosiaalidemokraattiset kansanedustajat vievät ministeri Paaterolle viestiä, että hän täällä salissa jollakin tavalla tuo tämän esille, mitä siellä tehtiin.

Palkitsemisjärjestelmät minun mielestäni ovat hyviä silloin, kun ne koskevat yrityksessä kaikkia työntekijöitä. Johdolle me joudumme hieman räätälöimään erikseen palkitsemisjärjestelmiä. Sitä ei voi monta kertaa samalla tavalla käsitellä kuin työntekijöitä, mutta jos työntekijät eivät ole palkitsemisjärjestelmissä ja siellä on vain johto, niin se herättää eripuraa, ja minusta se on huonoa johtamista.

Edelleen olen sitä mieltä, että nämä ovat hirveän helppoja asioita. Monesti palkitsemisjärjestelmät ovat niin monimutkaisia, että hallituksen jäsenetkään eivät loppujen lopuksi ymmärrä, mistä on kysymys. Sen takia sinne pitää panna yksinkertainen komponentti, kuten esimerkiksi se prosentti. Silloin sen yli ei voi mennä ja jokainen tietää, mitä on maksimi.

Yleensä hyvä palkitsemisjärjestelmä ei ole millään tavalla sidottu yksinomaan tulokseen, vaan siellä on monta eri komponenttia. Niitä voi olla puolen tusinaa komponenttia, millä perusteella työntekijöille ja johdolle jaetaan ylimääristä. Kun on korkea palkka, lähtökohdan pitää olla se, että ihminen tekee sen palkan eteen kovasti töitä. Nyt tulee vähän semmoinen käsitys tässä yhteiskunnassa, että jos ei ole kunnon palkitsemisjärjestelmää, niin ei ihan kunnolla tarvitse tehdä töitä, ennen kuin tulee palkitsemisjärjestelmä. Eihän se niinkään voi olla.

16.07 Seppo Eskelinen sd: Arvoisa rouva puhemies! Tässä salissa ollaan kyllä äärimmäisen hyviä tulkitsemaan ministereitten puheenvuoroja, ja vähän väärään suuntaan, rehellisesti sanottuna. Täällä on hyvää keskustelua käyty, ja minusta on hienoa, että ministerit Paatero ja Rinne tarttuivat asiaan, omistajaohjaukseen, heti, kun tämä tuli esille. Työntekijöiden osalta ei missään tapauksessa tätä TES-shoppailua saa sallia, mutta kyllä meidän — ja Rinne on siinä oikeassa — ihan aidosti on myös sitten katsottava sitä tehtäväkenttää ja erityisesti siitä työpaikkojen turvaamisen näkökulmasta. Se voi jossain pienellä, harvaan asutulla kylällä olla lähes sitä, että joku mummo tapaa kerran päivässä jonkun ihmisen siellä kylällä, ehkä kylän sosiaaliasiamiehen, ja pääsee juttelemaan. Sillä postilla ja sillä postimiehellä voi olla näillä harvaan asutuilla alueilla isokin rooli ihmisten päivittäisen tekemisen osalta. Se on selvä, että kun jakelupäiviä on vähennetty ja tehtäviä vähennetty, niin kysytään myös näiden työpaikkojen tulevaisuudesta ja samalla silloin laajastikin tämän tehtäväkentän tulevaisuudesta. Ei missään tapauksessa mitään terveydenhuollon tehtäviä olla sinne laittamassa, mutta kyllä meidän pitää avoimesti katsoa, pystyttäisiinkö sitä jollakin tavalla niitten työpaikkojen näkökulmasta hyödyntämään.

No sitten tähän omistajaohjaukseen, ja se on selvä, että siellä nyt on puutteita, ja pikaisesti katsoin valtionyhtiöitten osalta, että poliittiset hallintoneuvostothan ovat hyvinkin tarkkaan omistajaohjauksessa, mutta sitten, kun mennään hallitusten puheenjohtajiin ja toimivaan johtoon, ollaan kaukana omistajaohjauksesta, ja tähän nyt sitten toivottavasti tämän prosessin aikana puututaan.

16.09 Sami Savio ps: Arvoisa puhemies! Olemme päässeet tänään onneksi keskustelemaan tästä Postin nykytilasta. Se on herättänyt paljon kansalaiskeskustelua. Tämä posti-

Pöytäkirja PTK 26/2019 vp

lain tekninen, sinänsä aivan järkevä uudistus on hyvä viedä läpi, mutta käydään myös tätä laajempaa keskustelua.

Eräs merkittävä syy Postia kohtaan koetun tyytymättömyyden kasvuun on postinjakelun tuntuva hidastuminen aiempiin vuosiin verrattuna. Vuonna 2017 voimaan tulleen postilain myötä postimerkeillä varustetuista kirjeistä ja korteista vähintään puolet on oltava perillä viimeistään neljäntenä arkipäivänä, ja tämä on suuri muutos aiempaan tilanteeseen. Ennen lakimuutosta nimittäin vähintään 95 prosenttia lähetyksistä oli toimitettava perille viimeistään toisena arkipäivänä.

Arvoisa puhemies! Myös postipalveluiden hinta on kohonnut selvästi. Esimerkiksi vuoden 2008 alussa tavanomaisen kirjeen tai kortin sai lähetettyä ensimmäisessä luokassa 70 sentillä ja toisen luokan lähetyksen hinta oli vain 60 senttiä. Sitä vastoin nyt elokuussa 2019 tehdyn hinnankorotuksen jälkeen kirjeen ja kortin postittaminen maksaa jo 1,60 euroa. Vajaan 12 vuoden aikana kuluttajahintaindeksi on siis noussut vain noin 16 prosenttia, kun taas postimerkin hinta jopa yli 160 prosenttia. Kieltämättä Posti joutuu kamppailemaan kiristyvän kilpailun ja sähköisten palveluiden lisääntyvässä ristipaineessa, mutta kuitenkin näillä suurilla hinnankorotuksilla on todennäköisesti ollut erittäin merkittävä vaikutus kirjelähetysten nopeaan vähenemiseen.

Arvoisa puhemies! Nämä julkisuudessa viime päivinä esitetyt suunnitelmat Postin työntekijöiden työehtojen muuttamisesta ja rajuista palkanalennuksista ja samoin johdon korkeat palkkiot ovat aiheuttaneet kansalaisissa aiheellista ja suurta tyrmistystä. Omistajaohjausministeri Paateron puuttuminen ja asiassa otettu aikalisä ovat oikeasuuntaisia toimenpiteitä, mutta eivät vielä läheskään riittäviä. Meidän perussuomalaisten mielestä Postin tulee valtionyhtiönä osoittaa olevansa pitkäjänteinen ja vastuullinen työnantaja, ja odotammekin nyt hallitukselta ja Postin toimivalta johdolta ripeitä ja määrätietoisia toimia, joilla Posti saadaan kuntoon ja sen mainetta parannettua tuntuvasti kansalaisten silmissä.

16.12 Raimo Piirainen sd: Arvoisa rouva puhemies! Jatkan oikeastaan siitä, mistä tuo edustaja Eskelinen aikaisemmin mainitsi, tästä Postin hallituksen valinnasta tai oikeastaan yleensä valtionyhtiöitten hallitusten valinnasta. Muistini mukaan — tämä nyt on minun muistini mukaan — on tällainen hallitustensuostusvalintatoimikunta, joka aina valitsee asianomaiseen yhtiöön hallituksen ja esittää sitä sitten vuosikokouksessa, ja sieltä kautta tämä valinta menee. Elikkä tämä on aika monimutkainen systeemi, ja tätä voisi pitää hyvinkin semmoisena herrainkerhona, että siellä vain sitten tuttuja ja tunnettuja valitaan sinne. Tämä on varmasti yksi semmoinen asia, että tähänkin voisi puuttua hyvinkin vahvasti. Omistajaohjausministeri ei kyllä pysty oikeastaan kovin paljon tekemään. Hän voi tietysti käydä keskustelua ja ojentaa, mutta vuosikokouksessa hän tietenkin sitten voi esittää omia näkemyksiään hallituksen kokoonpanoon. Ja niin kuin tiedetään, hallintoneuvostothan valitaan hyvin pitkälle poliittisin perustein, ja hallitus valitsee toimitusjohtajan, ja sieltä kauttahan tämä homma pitäisi saada liikkeelle.

Minäkin haluan vielä puuttua tähän Rinteen esille nostamaan asiaan, kun tuolta harvaan asutulta alueelta olen, Kainuusta. Minä näen tämän siellä erittäin hyvin toimivana systeeminä, koska siellähän postinjakaja tuntee kaikki alueensa asukkaat, suurin piirtein, ja tietää, minkälaiset heidän elintapansa ovat, ja jos aamulla mennään ja valo ei näy ja normaalisti on valot olleet tai johonkin muuhun liikkeeseen ei reagoida tai jotakin tällaista, niin saattaa herätä heti epäily siitä, että nyt jotakin on vialla, ja voi ehkä sitten käydä kat-

Pöytäkirja PTK 26/2019 vp

somassa, onko kaikki ok. Tämä on tällainen harvaan asuttujen alueitten varotoimenpide, ja tällaiseen voisi hyvinkin postinjakaja sitten reagoida.

Sitten toinen asia, mistä on Postin puolella puhuttu, ovat nämä asiointipalvelut, eli tälläkin hetkellä käsittääkseni Posti toimittaa muutakin kuin vain paketteja, kun vaan asiasta on sovittu, ja muistaakseni on keskusteltu myös siitä, että lääkkeitä voisi postinjakaja jakaa — mikä on täysin mahdollista, kun ne vain ovat tietyllä tavalla pakattuja ja nimellä varustettuja, etteivät ne mene väärin osoitteisiin.

Tämäntyyppistä siellä on puhuttu ja tehtykin varmasti niitä päätöksiä, mutta tämä on hankala tilanne siinä mielessä, että lähellä eläkkeelle pääsyä olevien ihmisten palkkatuloa pienennetään tällä tavalla, niin että jotakin semmoista pitäisi keksiä, että heitä voitaisiin pitää töissä, ja nimenomaan tämän palkkausjärjestelmän pitäisi koskettaa myös näitä alempia osia, ja jos se on prosentuaalinen, niin me kaikki tiedämme, [Puhemies koputtaa] että suurimpiin palkkoihinhan tämä tulospalkkaus prosentuaalisesti on huomattavasti merkittävämpi kuin sinne alapäähän. — Kiitoksia.

16.15 Kimmo Kiljunen sd: Arvoisa rouva puhemies! Minusta on ollut arvokas tämä keskustelu tänään täällä eduskunnassa, mikä on käyty postipalveluista. Joku voisi sanoa, että hyvä, että edes nyt käydään tämä keskustelu. Arvokkaita puheenvuoroja kautta linjan. Hyvä, että Postista puhutaan.

Hyvä, että on myöskin tavallaan tunnistettu ne ongelmat, joita tällainen yhtiöittämisprosessi on aikaansaanut. Tunnistamme sen, että Postilla on kuitenkin tällainen julkinen palvelutehtävä, yleispalveluvelvoite, joka sille kuuluu automaattisesti myöskin Suomessa. Tämä Postin toiminta on ollut lähes viranomaistyyppistä toimintaa aikaisemmin, ja nyt sinne on tullut taakse tämä yhtiömuoto, jonka seurausta ovat sitten monet ongelmatkin, joihin tässä on viitattu.

Nekin puheenvuorot olivat arvokkaita, jotka erittelivät sitä tilannetta, että erikoista on ollut, että tämän yhtiöittämisen kautta joka tapauksessa postipalvelut ovat selkeästi laadullisesti heikentyneet — jokainen kansalainen sen tietää — riippumatta siitä, mihin ministerikin täällä viittasi, että kysyntä juuri sen tyyppisille perinteisille kirjepalveluille on voimakkaasti laskenut. Se on totta varmasti, mutta joka tapauksessa tämä palveluiden heikentyminen on jokaisen kansalaisen koettavissa ollut.

Se on ollut arvokasta myöskin tämän päivän keskusteluissa, että on tunnistettu se, että ei voi olla niin, että riskit, vaikeudet kantaa työntekijä, suorittava porras ja kannustimet, voitot, hyödyt menevät sitten yrityksen johdolle. Siinä on tullut tämä käsittämätön repeytymä, että toisaalta ollaan valmiita heikentämään työehtoja työntekijöille ja samanaikaisesti nämä kannustimet ikään kuin vain palkitsevat yritysjohtoa siitä, että työntekijöitäkin kohdellaan niin kuin kohdellaan.

Hienoa ja kaikkein arvokkainta tässä keskustelussa on ollut se, mitä ministerit täällä toivat esille kautta linjan pääministeristä omistajaohjauksesta vastaavaan ministeriin, että tähän asiaan halutaan nyt tarttua. Tämä hallitus siihen varmasti tarttuu. Se on arvokasta.

Ja se jatkolausehan tähän varmasti on kaikkien meidän kansanedustajien syytä sanoa, että nyt puhutaan Postista mutta samoja ongelmia on tietysti myöskin muissa valtionyhtiöissä. Silloin tietysti meidän täytyy jossain vaiheessa pystyä avaamaan nekin ilman, että meillä on tässä alla tällainen niin sanottu skandaali, joka nostaa sen niin kuin tikun nokkaan. Tässä on syytä käydä kokonaisvaltainen keskustelu siitä, mitkä nämä palkitsemisjärjestelmät valtionyhtiöissä ovat ja kuinka näitä asioita voidaan yhdessä viedä eteenpäin.

Pöytäkirja PTK 26/2019 vp

16.17 Hilikka Kemppi kesk: Arvoisa puhemies! Tästä varsin teknisestä hallituksen esityksestä on lähtenyt mielestäni käyntiin erittäin herkullinen arvokeskustelu, ja olen iloinen, että sitä on sallittu käytäväksi täällä eduskunnan täysistunnossa. Voin vakuuttaa, että myös keskusta seuraa Posti-asian kehitystä tässä tämänhetkisessä Posti-kriisissä erittäin tiukalla silmällä, paitsi sitä, että kotipalvelua arvostetaan soten osalta sote-palveluna, myös sitä, että posti kulkee jatkossakin koko Suomessa.

Postin tehtävä on selkeästi eri kuin soten tehtävä. Kotihoito on vaativa sote-palvelun muoto, jota ei voi korvata ihmisillä, joilla ei ole sote-alan koulutusta tai osaamista. Itse näen, että uusia työtehtäviä ei eduskunnasta käsin kuitenkaan päätetä, vaan ne muotoutuvat enemmänkin siinä arjessa. Minulle tulee mieleen sellainen tapaus tuolta viime kesältä, kun oli näitä kovia helkeitä: palomiehet ottivat kovasti yhteyttä, että on hankalaa, kun kotihoidon palveluun ei kuulu ikkunan avaamista, ja sitten meidän ikäihmiset, mummot ja papat, olivat varsin kuumissa asunnoissa ihan tahtomattaan. Tällaisten tehtävien kohdalla ei minusta puhuta ainoastaan sote-palveluista, vaan puhutaan enemmänkin tämmöisestä laajemmasta huolenpidosta, jonka tulevaisuuden tehtäväkenttää katson avoimin mielin, mihin se voisi sopia.

Olen avoin sille, että Postin toimintaankin haetaan uusia ratkaisuja, mutta niiden kanssa on katsottava kauas. Aikanaan tässä salissa käytiin kipakkaa keskustelua siitä, jaetaanko postia kolmena vai viitenä päivänä viikossa, samaan aikaan, kun naapurivaltiomme teki tämmöisen kokeilun postinjaosta droonilentokoneella. Voi olla, että tulevaisuus tuo meille uusia ratkaisuja tai tämäkin hetki, mutta tällä hetkellä pidän huolta siitä, että puolustamme Postin työntekijöiden osaamisen arvoa.

Ja sitten näihin johdon palkkoihin ja palkkioihin. On mielestäni erittäin hyvä asia, että omistajaohjaus puuttui tähän epäoikeudenmukaiseen johdon palkitsemisasiaan ministeri Paateron johdolla. Postin tulevaisuus on todellakin turvattava, sillä postipalvelu on meille kaikille suomalaisille elintärkeä palvelu tiedon kulkemisen kannalta. Nämä törkeät palkat eivät kuitenkaan sovi. Tällaiset palkkaerot eivät ole perusteltavissa osaamisella eivätkä kilpailulla eivätkä millään muullakaan tekijällä ja perustelulla, jonka olen kuullut tähän mennessä. Kun valtionyhtiöiden hallintoneuvostojen asemaa on heikennetty ja valtaa siirretty yhtiöiden hallituksille, ovat alkaneet nähdäkseni myös hallitusammattilaisten ja toimivan johdon palkat ja eri bonukset pikkuhiljaa nousta huipentuen nyt Postin toimitusjohtaja Malisen liki miljoonan euron vuosiansioihin. Nämä eivät ole minusta perusteltavissa.

Toivon, että [Puhemies koputtaa] valtionyhtiöiden osalta tarkastellaan laajemminkin tätä kohtuullisuutta ja järkevyyttä ja että Suomen valtionyhtiöt voisivat jatkossa [Puhemies koputtaa] olla esimerkillisiä esimerkiksi perheystävällisyydessä ja työssäjaksamisessa, mutta myös kohtuullisissa palkoissa.

Ensimmäinen varapuhemies Tuula Haatainen: Onko keskustelu tästä Posti-asiasta päättynyt? Tämä sai hieman ajankohtaiskeskustelun luonteen, mutta oli varmasti tämä keskustelu paikallaan.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin liikenne- ja viestintävaliokuntaan.

9. Hallituksen esitys eduskunnalle Digi- ja väestötietoviraston toimialaa koskevien lakien muuttamiseksi

Hallituksen esitys HE 10/2019 vp

Lähetekeskustelu

Puhemies Matti Vanhanen: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 9. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään hallintovaliokuntaan.

Lähetekeskusteluun varataan enintään 30 minuuttia. Asian käsittelyssä noudatetaan aikataulutettujen asioiden osalta sovittuja menettelytapoja.

Keskustelu

15.09 Kunta- ja omistajaohjausministeri Sirpa Paatero (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Esitys Digi- ja väestötietoviraston toimialaa koskevien lakien muuttamisesta on jatkoa tässä salissa viime keväänä olleen varsinaisen viraston perustamiselle, jolloin jo käytiin läpi tämän viraston toiminta-ajatus ja myöskin näitten kahden viraston yhdistäminen ja tehtiin linjaus siitä, että varsinaiset toimipaikat tullaan asetuksella myöhemmin siten päättämään. Tämä virasto virallisesti aloittaa siis 1. päivä tammikuuta 20, ja näin olemme myöskin budjetissa varustautuneet tähän muutokseen jo ennalta.

Tässä tapauksessa nämä lakimuutokset, jotka tässä varsin mittavassa paketissa näyttäytyvät, ovat Väestörekisterikeskuksen, maistraattien tai maistraattien ohjaus- ja kehittämissyksikön tai virastojen välisestä työnjaosta tai muista johtuvia muutoksia. Pääasiassa ne ovat näissä monissa laeissa nimenmuutoksia siitä syystä, että aikaisempi Väestörekisterikeskus ja maistraatit yhdistettiin nyt Digi- ja väestötietovirastoksi. Iso muutos silloin, kun tämä virastomuutos tehtiin, oli siinä, että nyt alueellisista virastoista muutetaan yhteen valtakunnalliseen virastoon, jolla toimipaikkoja on eri puolilla Suomea. Viraston toimialaan kuuluu myöskin Ahvenanmaan alue, jossa tehtävät, kuten holhousviranomaisen tehtävät, avioliittoon vihkimiset, notaarin tehtävät ynnä muut, hoitaa jatkossakin Ahvenanmaan valtionvirasto.

Parannusta tässä laissa tulee saamen kielen asemaan eliikkä kielilain osalta muutoksia niin, että kun tähän mennessä ainoastaan Lapin maistraatissa on ollut saamenkieliset palvelut, niin nyt saamenkielisiä palveluita on mahdollista saada myöskin muualta Suomesta eri palvelutarpeiden mukaan.

Eri virastoilla on monenlaisia eri rekistereitä, ja nyt tässä tapauksessa tietoja ollaan järjestämässä kahteen erilliseen rekisteriin, joissa myöskin tietoturva ja tietosuoja ihmisten osalta paranevat. Toivottavasti — minä uskon ja näen niin — ihmisten, yksilöiden, näkökulmasta tämä asetelma tulee olemaan selkeämpi ja menettelyt suoraviivaisempia.

Tämmöinen on tässä kohtaa tämä esitys, joka on siis tulossa hallintovaliokuntaan käsiteltäväksi, eliikkä isossa kuvassa jatkoa edellisen hallituksen esitykselle. — Kiitos.

15.12 Leena Meri ps: Arvoisa puhemies! Kiitos, arvoisa ministeri, esittelystä.

Koin oikein velvollisuudekseni ottaa tässä kohti puheenvuoron. Olen itse maistraatin henkikirjoittaja pohjaviraltani, ja tammikuun alusta minä olen sitten Digi- ja väestötietoviraston henkikirjoittaja. Meidän on hyvä keskustella siitä, mikä on maistraatin tehtävä. Se on hyvin vanha virasto, ja moni meidän kansalaisista tuntee maistraatin hyvin. Yksi tunne-

Pöytäkirja PTK 26/2019 vp

tuimmista asioista maistraatissa tietysti ovat siviilivihkimiset, se, että ollaan menty maistraatissa naimisiin.

Kuten esimerkiksi tästä hallituksen esityksestä sivulta 10 nähdään, maistraatit ovat aluehallintoviranomaisia ja niiden tehtävistä säädellään eri laeissa. Tämänhetkisellä maistraatilla, tulevalla Digi- ja väestötietovirastolla on hyvin laaja tehtäväkenttä. Mainitsin tuon siviilivihkimisen. Olen itse toiminut myös julkisen notaarin tehtävissä. Se on hyvin merkittävä tehtävä. Esimerkiksi ulkomaankaupan osalta vahvistetaan ja laillistetaan asiakirjoja ja nimenkirjoitusoikeutta. Kauppa ei pyöri, jos tällaiset asiakirjat eivät ole kunnossa. Kaikkea ei voi kuitenkaan hoitaa sähköisillä asiakirjoilla.

Samaten maistraatti hoitaa holhoustoimen edunvalvontatehtäviä. Olen niitä tehtäviä itse hoitanut semmoisen kymmenen vuotta, ja täällä aika harvoin pääsee niistä ongelmista puhumaan. Me puhuimme äsken vanhustenhoidosta, ja maistraattihan määrää edunvalvojia ja valvoo heidän toimintaansa koskien ikäihmisten ja esimerkiksi kehitysvammaisten tai lasten varojen hoitoa. Holhoustoimilaissa on paljon aukkoja. Se on jo yli 20 vuotta vanha laki, ja aikanaan sitä ei käytetty esimerkiksi perustuslakivaliokunnassa, vaikka siinä rajoitetaan ihmisten itsemääräämisoikeutta aika merkittävästi.

Olisin tietysti kysynyt, jos täällä olisi ollut oikeusministeri Henriksson paikalla, mutta voin kysyä toisessakin yhteydessä, onko holhoustoimilakiin tulossa minkäänlaista päivityksiä. Maistraatilla on tietyissä tilanteissa, siis tulevalla Digi- ja väestötietovirastolla, rajoitettu toimivalta auttaa ihmisiä heidän hätätilanteessaan, ja näihin ongelmiin tarvittaisiin vastauksia. Osittain niihin yritettiin vastata viime kaudella itsemääräämislailla, mutta siinä oli todella heikkoja ja huonostikin valmisteltuja kohtia, joten se kaatui. Siinä on paljon sellaisia aukkoja, joihin meidän tulisi saada vastaus, esimerkkinä sellainen tilanne, että vanhus asuu kotona ja siellä asuu esimerkiksi hänen tyttärensä tai poikansa, ja tämä vanhuksen tahtotila on hyvin pitkälle tämän lapsen niin sanotusti takataskussa, ja maistraatti ei voi velvoittaa tätä henkilöä terveydellisiin tarkastuksiin, jotta voitaisiin tarkistaa, onko tämä henkilö siten oikeustoimikelpoinen, että hän saisi apua siten kuin hän esimerkiksi itse tarvitsee, tai onko hänen kieltäytymiselleen lähteä lääkäriin jonkinlaista perustetta vai onko hän avun ja huolenpidon tarpeessa.

Ministeri Paatero, kerroitte, että tästä tulee nyt yksi virasto ja sitten on erilaisia toimipaikkoja, ja oikeastaan olisin kysynyt, onko tarkoitus vähentää näitä paikallisia toimipaikkoja. Jos otetaan huomioon tämä asiakaskunta, siellä on tietysti paljon alaikäisiä ja heidän vanhempiaan, jotka pääsevät heikosti mahdollisesti tapaamisiin, ja erityisesti sitten sairaita ja ikäihmisiä, jotka eivät kaikki pysty esimerkiksi videoyhteyksien avulla olemaan yhteydessä. Sitäkin on tietysti kehitelty, mutta esimerkiksi tietyt muistisairaat eivät terveydentilan vuoksi oikein voi olla kamerayhteydessä. Se aiheuttaa heille paljon terveydellistä ahdistusta. Olisin kysynyt, mikä tämä toimipaikkatilanne on. Esimerkiksi kotikaupungissani Hyvinkäällä on maistraatin toimipiste, jossa itse olen ollut pitkään töissä, ja koen, että nämä lähipalvelut ovat tärkeitä tietysti myös siksi, että siellä on julkisen notaarin palveluita, siviilivihkimisiä — käräjäoikeudet eivät ehdi tällä hetkellä hyvinkään paljon näitä siviilivihkimisiä ottaa — ja erityisesti nämä holhoustoimen palvelut. Tähän olisin halunnut vastausta, ja varmasti tiedän, että moni nykyinen maistraattilainen odottaa tietoa näistä toimipaikka-asioista. — Kiitos.

15.17 Antti Kurvinen kesk: Arvoisa herra puhemies! Kunta-, hallinto- ja omistajaohjausministeri Sirpa Paaterolle kiitokset siitä, että hän on heti tarttunut tehtäviinsä voimakkaasti

Pöytäkirja PTK 26/2019 vp

ja vie näitä vähän tämmöisiä ruisleipäasioita eteenpäin, ja kiitos siitä tarmokkaasta tarttumisesta. Kiitos myös edustaja Merelle, joka tietää, mitä siellä tämän muuttuneen Digi- ja väestötietoviraston arjessa tapahtuu — erittäin asiantunteva ja hieno puheenvuoro.

Pyysin puheenvuoron sen vuoksi, että kun tuossa viime kaudella maistraatit muuttuivat tähän yhteen virastoon, niin silloin nousi esille, kun hallintovaliokunnassa sitä käsiteltimme, että maistraatti, joka kuitenkin näyttlee monen suomalaisen arjessa aika isoa roolia — siellä mennään naimisiin, siellä hoidetaan holhoustoimiasioita ynnä muita semmoisia arkisia ja hyvin intiimejä ja henkilökohtaisia asioita — on kuitenkin aika tuttu käsite monelle suomalaiselle, se on semmoinen historiallinen vahva termi. Nyt kun sitten tämä uusi viraston nimi tuntuu vähän semmoiselta erikoiselta ja se on semmoista tietynlaista uusiokieltä, niin ehkä terveisenä voisi hallitukseen esittää, että voisi miettiä, pystyisikö tätä maistraattibrändiä jollakin tavalla hyödyntämään, koska kuitenkin monelle tuntuu luontevammalta, että kävimme vihittävinä maistraatissa, kuin se, että kävimme vihittävinä Digi- ja väestötietovirastossa. Sitä kannattaa miettiä, miten viestitään kansalaisille ja voisiko tätä hyvää, perinteistä, kuitenkin aika selkokielistä maistraatti-nimeäkin vielä jollakin tavalla hallinnossa hyödyntää.

15.19 Kunta- ja omistajaohjausministeri Sirpa Paatero: Arvoisa puhemies! Juuri näin, edustaja Kurvinen. Kyllä mietin itsekin, että ”olen mennyt digivirastossa naimisiin” kuulostaa kummalliselle. Itse asiassa tänään juuri tapasin ihmiset, jotka tätä valmistelutyötä tällä hetkellä tekevät, ja tämä oli yksi hyvä esitys, sillä ei pelkästään maistraatin vihkimisten osalta vaan monessa muussakin kohtaa on olemassa ihmisille totuttuja tapoja ja sanoja, jotka ovat sata vuotta tässä suomalaisessa yhteiskunnassa olleet, toimintoja, mihinkä on tutusti menty, ja niitä on joka tapauksessa siellä mietittävä.

Tähän toimipaikkaverkostoasiaan: Niin kuin totesin tuossa, siellä laissa, joka täällä keväällä oli, oli asetuksenantovaltuus, ja se asetukset on lähdessä lausuntokierrokselle, jonka jälkeen se tulee päätöksentekoon. Mutta pitää huomata, että sen toimipaikkaverkoston lisäksi tulee olemaan toimipisteverkosto, joka ei tule sitten asetustasolla, elikkä ne toimipisteet, jotka voivat muun muassa toimia yhteispalvelupisteissä muiden valtion viranomaisien kanssa, vaikka verottajan tai muiden kanssa, yhteisissä tiloissa ja joinakin päivinä. Tämä tulee varmaan olemaan se, mikä helpottaa sitten sitä lähipalveluiden saamista. Kun toimipaikkaverkostossa on määritellyt aukioloajat ja palveluiden laajuus, niin sen takia tulee olemaan kaksi eritasoista verkostoa. Tämä asetukset on lähdessä lausuntokierrokselle, ja sen jälkeen päästään päätöksentekoon.

15.21 Leena Meri ps: Puhemies! Olisin vielä ministeri Paaterolta kysynyt: mikä teidän näkemyksenne on, aiotteko antaa rahaa tai ohjausta niihin lähipalveluihin ja toimipisteisiin? Nyt sanoitte, että on lausuntokierroksella, mutta on kuitenkin erittäin kiinnostavaa ja tärkeää, mikä hallituksen ja ministeriön näkemys on siitä, kuinka paljon niitä lähipalveluita pitäisi olla.

Olen itsekin ollut kyllä yhteispalvelupisteissä töissä antamassa maistraatin palveluja aikoinaan Nurmijärvellä Klaukkalassa, ja silloin ainakin sähköiset tietoyhteydet toimivat niin huonosti, että siellä ei oikeastaan pystynyt mitään tekemään. Sitten siinä vaiheessa, jos lähdetään siihen, että tulisi yhteispalvelupisteiden kautta tätä palveluntarjontaa, pitäisi varmistaa, että ne sähköiset palvelut toimivat. Maistraatissa niitä on yritetty uudistaa, ja rahaa

Pöytäkirja PTK 26/2019 vp

on aina palanut, mutta rekisterit ovat aina seisonet ja ne sähköiset palvelut eivät ole kauheasti edistyneet. On vähän samaa kuin tuomioistuimissa, että tökkii, tökkii.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin hallintovaliokuntaan.

10. Euroopan turvallisuus- ja yhteistyöjärjestön Suomen valtuuskunnan kertomus ETYJ:n parlamentaarisen yleiskokouksen toiminnasta vuonna 2018

Kertomus K 14/2019 vp

Lähetekeskustelu

Puhemies Matti Vanhanen: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 10. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään ulkoasiainvaliokuntaan.

Lähetekeskusteluun varataan enintään 30 minuuttia. Asian käsittelyssä noudatetaan aikataulutettujen asioiden osalta sovittuja menettelytapoja. — Kertomuksen esittelee edustaja Junnila.

Keskustelu

15.22 **Vilhelm Junnila ps** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Käsitlemme Etyjin parlamentaarisen yleiskokouksen Suomen valtuuskunnan kertomusta vuodelta 2018, jolloin puheenjohtajana toimi Aila Paloniemi. Kertomus alkaa lauseella: ”Idän ja lännen välisten jännitteiden lisääntyminen ja kiistakysymykset ovat heijastuneet Etyjin parlamentaarisen yleiskokouksen toimintaan ja keskusteluihin. Keskusteluja ovat leimanneet muun muassa Ukrainan konflikti, pitkittyneet konfliktit, terrorismi sekä muuttoliikkeiden mukanaan tuomat poliittiset, taloudelliset ja sosiaaliset haasteet. Samalla Etyjin yleiskokouksen merkitys keskustelufoorumina on korostunut.” Tämä voisi aivan yhtä hyvin olla johdanto myös tämän vuoden kertomukselle. Peilaan siksi viime vuoden kertomusta suhteessa tämän vuoden tapahtumiin. Valtuuskunnassa on pidetty tärkeänä käydä ajankohtaiskeskustelua samassa yhteydessä.

Uudella Suomen Etyj-valtuuskunnalla, jota johdan, on jo ollut tilaisuus osallistua istuntoihin ja vaalitarkkailuihin tänä vuonna, ja olemme todenneet, että Etyj-alueella esiintyvät kriisit, konfliktit ja haasteet ovat suurin piirtein samankaltaiset.

Tänä vuonna Etyj-istunnon pääteemana oli kansanedustuslaitosten rooli kestävän kehityksen ja turvallisuuden edistämiseksi. Keskustelut olivat ajoittain repivät, ja loppuasiakirjan hyväksyminen viimeisenä istuntopäivänä sujui osittain sekavissa tunnelmissa. Venäjä ja Turkki vastustivat kirjauksia loppuasiakirjassa. Keskusteluissa toistuivat tutut vastakainasettelut ja kannanotot liittyen muun muassa Ukrainan kriisiin, erityisesti Krimiin, Georgian, Abhasian ja Etelä-Ossetian tilanteeseen, Vuoristo-Karabahiin sekä suhtautumiseen Armenian kansanmurhaan.

Näiden maakohtaisten aiheiden lisäksi yleiskokous käsitteli viime vuonna ja tänä vuonna yleisiä demokraattista turvallisuutta uhkaavia ilmiöitä ja haasteita. Jäsenmaiden aloitteiden pohjalta keskusteltiin muun muassa korruption torjunnasta, kansalaisyhteiskunnan roolista Etyjin tavoitteiden saavuttamisessa, energiaturvallisuudesta ja monista muista ai-

Pöytäkirja PTK 26/2019 vp

heista. Puheenvuoroissa nostettiin esille monenkeskisen kansainvälisen yhteistyön merkitys kestävän kehityksen edistäjänä.

Parlamentaarinen diplomatia on tietenkin tärkeä multilateralismin osa. Itse kysyin heinäkuussa Luxemburgissa Etyjin puheenjohtajamaa Slovakian ulkoministeri Lajčákilta tämän näkemystä vierastaistelijoiden muodostamasta turvallisuushasta. Lajčák totesi terrorismin torjunnan olevan yksi maan puheenjohtajuuskauden prioriteetteja ja että asiasta keskusteltiin korkean tason konferenssissa Bratislavassa maaliskuussa. Hän myös harmitteli sitä, ettei asiassa ole vielä edistytty.

Viime vuonna yleiskokouksen syysistunto pidettiin Kirgisiassa, ja tänä vuonna kokous järjestetään Marokossa. Tämän on osoitus ja muistutus Etyjin laajasta maantieteellisestä ulottuvuudesta ja myös siitä, että Etyjin arvot ja periaatteet ovat voimassa laajalla maantieteellisellä alueella. Viime vuonna huomion kohteena oli Keski-Aasia. Tänä vuonna syysistunnossa perehdyimme Pohjois-Afrikan ja koko Välimeren alueen tilanteeseen. Nämä kokoukset ovat oivallinen tilaisuus meille kansanedustajille verkostoitua ja saada ensi käden tietoa tilanteesta eri maissa.

Parlamentaarisen yleiskokouksen tehtävä Etyjin sisällä on toimia keskustelufoorumina ja tukea rakentavalla tavalla Etyjin hallitustenvälistä toimintaa. Suomen valtuuskunnalle on suuri etu, että yleiskokouksen emerituspresidentti Ilkka Kanerva on yleiskokouksen puheenjohtajiston jäsen ja pystyy tämän aseman kautta seuraamaan ja edistämään yleiskokouksen ja Etyjin ministerineuvoston välistä vuoropuhelua.

Luxemburgin kokouksessa valittiin presidentti George Tsereteli jatkamaan tehtäväänsä. Vaikka valinta toimitettiin suljettuna lippuäänestyksenä, uskallan varovaisesti todeta, että Suomen valtuuskunta piti Tseretelin valintaa tärkeänä erityisesti Kanervan aseman vuoksi.

Suomen valtuuskunnalla on jatkuva ja rakentava yhteydenpito Suomen pysyvään edustustoon Etyjissä sekä ulkoministeriöön. Jatkamme samalla linjalla myös tällä vaalikaudella.

Tässä yhteydessä haluan myös kiittää kansainvälisen yksikön virkamiehiä erinomaisesti taustatyöstä.

Arvoisa puhemies! Vaalitarkkailu on viime vuosikymmenien aikana ollut Etyjin parlamentaarisen yleiskokouksen näkyvin operatiivinen toiminta. Tarkkailumissiot tehdään yhteistyössä Etyjin demokraattisten instituutioiden ja ihmisoikeuksien toimiston sekä muiden kansainvälisten järjestöjen kanssa. Huolestuttavana trendinä viime vuosina on ollut, että vakavasti otettava ja ammattimainen vaalitarkkailu on ollut hyökkäyksen kohteena. Vaaleja koskevia haasteita ovat myös valemedian ja valeuutisten lisääntyminen, ilmi tulleet vaalivaikuttamisyritykset sekä useissa maissa esimerkiksi vaali- tai kokoontumisvapauslait, jotka rajoittavat ehdokkaiden mahdollisuuksia saada tasavertaista kohtelua.

Minulla oli tilaisuus osallistua Ukrainan ennen aikaisten parlamenttivaalien tarkkailuvaltuuskuntaan heinäkuussa Odessan kaupungissa. Vaalitarkkailuvaltuuskunnan erityiskoordinaattorina Kiovassa oli yleiskokouksen emerituspresidentti Kanerva. Osallistuminen vaalitarkkailuun on hyvä esimerkki siitä, miten edustaja voi osallistua yleiskokouksen toimintaan konkreettisella ja operatiivisella tavalla ja sen myötä demokraattisten käytäntöjen edistämiseen. Uskon ja toivon, että Etyjin Suomen valtuuskunta panostaa myös tällä vaalikaudella vaalitarkkailuun.

Otan muutamia käytännön esimerkkejä tarkkailusta Ukrainassa, joka tapahtui heinäkuussa:

Pöytäkirja PTK 26/2019 vp

Suurin osa Etyjin väestä asemoi itsensä Kiovaan, mutta suomalais-englantilais-serbialainen iskuryhmämme matkasi Odessaan, joka on historiallisesti tunnettu aika leväperäisestä toiminnastaan. Muutamia tarkkailijoita pääsi myös Harkovaan ja Mariupoliin. Vaalitarkkailu ei ollut mitään lomaa, vaan esimerkiksi viimeisenä päivänä nukuimme ehkä kolme varttia. Länteen suuntautuvat ryhmät voittivat vaalit, ja suurimmaksi puolueeksi nousi ensimmäistä kertaa parlamenttivaaleihin osallistunut presidentti Zelenskyin puolue.

Britti John Whittingdalen ja serbi Dimitrije Todoricin kanssa syynäsimme koulutilojen lisäksi muun muassa lakkautetun ravintolan ja entisen öljyjalostamon keskellä ei-mitään sijaitsevat klubitilat. Äänestyspaikkoja oli runsaasti, mutta osa niistä sijaitsi aika erikoisilla alueilla. Pitkäaikaistarkkailijoiden tekemien suunnitelmien lisäksi teimme oma-aloitteisesti kaksi suunnittelematonta yllätysiskua Odessan lähiöihin. Tarkoituksena oli toimia osin ennalta-arvaamattomasti. Meillä oli mukana autokuskin lisäksi paikallinen tulkki. Odessan ryhmämme oli suorastaan yllätynyt toiminnan jämäptiyydestä valtaosassa äänestyspaikkoja. Muutamia poikkeamia oli, mutta ne eivät olleet kauhean oleellisia. Lähinnä venäläismieliset ryhmät ovat ilmaisseet tyytymättömyytensä varsinaiseen tulokseen.

Puolueyhmittymät eivät vastanneet varsinaisesta toimituksesta. Toimituksesta vastasi 18 vaalivirkailijaa, joita puolueet ja lehdistö tarkkailivat jokaisessa äänestyspaikassa. Ulkopuolella tehtiin kattavasti ovensuukyselyjä. Jokaisessa äänestyspaikassa oli kutsuttuna poliisivartio, yleensä kaksi tai kolme, mutta yhdessä paikassa oli viisi vaaralliseksi luokitellun alueen vuoksi. Pääsääntöisesti äänestyspaikkojen ovet ja avattavat ikkunat oli sinetöity kaikkien 18 virkailijan yhteisin allekirjoituksin. Kaikki äänestyspaikoille tulleet rekisteröitiin välittömästi, myös meidät tarkkailijat. Äänestyspaikkojen laatikko ei ollut puuta kuten Suomessa, vaan läpinäkyvä. Se oli sinetöity nippusiteillä, prikoilla ja myös asiakirjalla, jossa oli kaikkien 18 virkailijan allekirjoitukset. Sinetöintiä seurasivat puolueyhmittymät, lehdistö ja mahdollinen keskusvaalilautakunnan tai kansalaisjärjestön tarkkailija. Jokaisessa laatikossa oli lisäksi erillinen tarkistuslipuke.

Kaikilta äänestäjiltä vaadittiin asianmukainen henkilöllisyystodistus. Tarkistus ja merkintä tehtiin kaksinkertaisella kirjanpidolla. Virkamies allekirjoitti yhdessä äänestäjän kanssa kaksi lipuketta, joista jäi vielä tarkistuslipuke seurattavaksi. Kun vaalihuoneisto suljettiin, jäi poliisi vahvistettuna ulkopuolelle vartioon. Valitettavasti autokuskimme ei uskaltanut odottaa leväperäisellä alueella oman turvallisuutensa vuoksi, ja sitten jouduimme vielä hälyttämään hänet aamuyöllä sinne paikalle, kun olimme valmiita lähtöön.

Ääntenlaskennan aikana tilaan ei päässyt sisään eikä ulos. Sieltä ei myöskään voinut soittaa, ja siellä ei ollut ilmanvaihtoa. Tyhjien äänestyslipukkeiden sinetöinnin sai suorittaa vain puheenjohtaja. Kaikki muut vaalivirkailijat tarkkailivat hänen liikkeitään. Prosessiin meni reilu puolisen tuntia, ja koko ääntenlaskuun meni lähes seitsemän tuntia. Ääntenlaskussa vain puheenjohtajalla oli oikeus koskea äänestyslipukkeisiin, kun niitä otettiin äänestyslaatikoista. Laskennassa jokainen ääni luettiin ääneen puheenjohtajan toimesta. Virkailijat tarkastivat ja laskivat jokaisen äänen välittömästi uudelleen. Puheenjohtaja myös laski kaikki lipukkeet itse käsin. Lisäksi tulos videoitiin. Näin sitä olisi hyvin vaikea uskotavasti muuttaa jälkikäteen. Toimituksen jälkeen äänestyslomakkeet ja laskennan tulos vietiin ulos poliisivartiossa.

Kaikkia yksityiskohtia en voi avata, mutta yleisesti voin kuitenkin todeta, että itse äänestysprosessi ja vaaleihin liittyvä organisointi toimivat merkillisen hyvin. Monessa mielessä vaalijärjestelmää on viime vuosina kehitetty niin pitkälle, että kotimaamme järjestelmä vaikuttaa jo jääneen jälkeen. Vielä enemmän jäljessä on Ruotsi, jossa vaalisalaisuuskin

Pöytäkirja PTK 26/2019 vp

on vähintään kyseenalainen. Kun pääsemme tutustumaan useamman maan vaalitoimituksiin, voimme varmasti yhdessä keskustella siitä, pitäisikö omaa järjestelmäämme kehittää.

Arvoisa puhemies! Totean lopuksi, että Pohjoismaiden ja Baltian maiden valtuuskuntien eli NB8:n yhteistyö on perinteisesti ollut tiivistä. Kokouksissa on keskusteltu esillä olevista aiheista ja henkilövaaleista sekä kuultu asiantuntijakatsauksia ajankohtaisista kysymyksistä.

Kertomuksesta saa hyvän kuvan viime vuoden toiminnasta, mutta on samalla todettava, että kansainvälinen yhteisö painii edelleen samojen ongelmakohtien ympärillä. Lähetekeskustelun jälkeen kertomus jatkaa matkaansa ulkoasiainvaliokuntaan. — Kiitos.

15.34 Kimmo Kiljunen sd: Arvoisa puhemies! Nämä tilanteet, joissa me käsittelemme näiden kansainvälisten parlamentaaristen elinten vuosikertomuksia tässä täysistuntosalissa, ovat oikeastaan niitä ainoita hetkiä, jolloin jossain määrin aukeaa se työ, mitä kansanedustajat tekevät noissa kansainvälisissä yhteistyöelimissä. Siinä mielessä tälle keskustelulle kannattaa antaa oma arvonsa, ja on hienoa, että edustaja Junnilla esitteli vuosikertomuksen viime vuodelta. Aila Paloniemi, joka on siis toiminut viime vuonna puheenjohtajana, ei luonnollisesti voinut tätä tehdä, koska hänen kansanedustajauransa päättyi viime vaaleihin.

Tämä on hyvä hetki pohtia Ety-järjestöä, Etyjin luonnetta yhtenä näistä kansainvälisistä eurooppalaisista järjestöistä — niitä on useampia. Etyjhan on itse asiassa syntynyt tässä kaupungissa eli Helsingissä aikoinaan 1975 kylmän sodan jakaessa silloin Eurooppaa, jolloin yhteisymmärrys löytyi Euroopan valtioiden kesken siitä, että pyritään löytämään dialogi mieluummin kuin vastakkainasettelu, ja sitähän Etyk-prosessi on kaiken kaikkiaan ollut. Voidaan suorastaan sanoa, että Etyk-prosessin piti vahvistaa Euroopan rajat pysyviksi. Se, että se loi tämän dialogitilan Eurooppaan, oli omiaan johtamaan siihen, että rajat muuttuivat rajusti Euroopassa 80-luvun lopussa ja 90-luvun alussa. Se merkitsi itse Ety-järjestön syntyä. Silloin syntyi se konsepti, jolla Etyj-konferenssi nytkin jatkaa, eli laaja turvallisuuskäsite.

Tämä laaja turvallisuuskäsitehän pitää sisällään useita keskeisiä elementtejä, joista tärkeimpänä tekijänä luonnollisesti on se, että turvallisuus Euroopassa on yhteistä, se on jakamatonta ja turvallisuutta ei haeta vastapuolen kustannuksella. Asevaraisen turvallisuusajattelun rinnalle tuli nimenomaan se, että meidän täytyy yhteistyössä pyrkiä löytämään ongelmiin ratkaisut, ja nämä luottamusta lisäävät toimet, joissa Etyj järjestönä on ollut aivan ratkaisevassa roolissa, saivat suuren merkityksen. Tämä auttoi myöskin aseistariisuntaprosessia silloin 90-luvulla hyvin, hyvin vahvasti ja teki läpinäkyväksi järjestelmän kokonaisuudessaan.

Toinen ulottuvuus laajassa turvallisuuskäsitteessä liittyi tietysti siihen, että kysymys ei ole vain sotilaallisista uhista, jotka nähdään vakavina turvallisuushaasteina, vaan laajassa mielessä kaikista ulkoisista turvallisuusriskeistä, mukaan lukien vaikka tänä päivänä paljon puhuttu ilmastokriisi. Ympäristöongelmat kaiken kaikkiaan koskevat myöskin tavallaan ja luonteeltaan turvallisuutta ja siihen varautumista. Eli tämän laajan turvallisuuskäsitteen ymmärtäminen laajemmin kuin vain sotilaallisten konfliktien ennaltaehkäisyynä oli hyvin keskeistä.

Kolmannessa ja ehkä vallankumouksellisimmassa ajattelutavassa, mikä tässä laajassa turvallisuuskäsitteessä on, on kyse siitä, että kyse ei ole vain valtioiden turvallisuudesta vaan inhimillisestä turvallisuudesta. Kysymys ei ole vain siitä, että valtiot hakevat turval-

Pöytäkirja PTK 26/2019 vp

lisuutta suhteessa toisiin valtioihin, koskemattomuutta suhteessa toisiin valtioihin, vaan nimenomaan ihmisten turvallisuus on se lähtökohta, jonka vuoksi ihmisoikeudet tulivat hyvin keskeiselle sijalle eurooppalaisessa turvallisuuskeskustelussa. Tässä suhteessa tietenkin toinen keskeinen eurooppalainen yhteistyöelin eli Euroopan neuvosto on ehkä vielä tärkeämmässä roolissa, koska se on nimenomaan se normeja luova eurooppalainen yhteistyöjärjestelmä, joka koskee ihmisoikeuksia. Tämä vuoropuhelu näiden kahden järjestön välillä on tietysti pysyvää monessakin mielessä.

Kuten edustaja Junnila tässä kertoi, Etyjin parlamentaarinen yleiskokous on luonteeltaan ensisijaisesti keskusteleva. Se on foorumi, jossa Euroopan maiden parlamentit käyvät turvallisuuspoliittista keskustelua yhdessä. Tässä on tietenkin hyvin olennaista tunnistaa Etyjin puolelta se, että tässä ymmärretään laajasti Eurooppaa eli ymmärretään pohjoisen pallonpuolisko tässä kokonaisuutena, koska Ety-järjestö, vähän niin kuin Arktinen neuvostokin, on harvinainen siinä suhteessa, että siinä myöskin Yhdysvallat ja Kanada ovat mukana, eli siinä on Pohjois-Amerikka, Eurooppa kokonaisuudessaan. Vladivostokista Vancouveriin ulottuu Etyjin toimintasäde, ja sehän on sen hyvin merkittävä keskeinen sisältö, että pohjoisella pallonpuoliskolla vaikuttavat suurvallat käyvät tässä foorumissa yhteistä keskustelua, joka on ainutlaatuista ja tarjoaa myöskin suomalaisille kansanedustajille silloin foorumin olla vuorovaikutuksessa kollegojensa kanssa.

Mutta kannattaa huomioida, että tämä Etyjin rooli parlamentaarisen keskustelufoorumin on vain yksi ulottuvuus. Se tekee päätöslauselmia, siellä käydään kädenvääntöä — kuulumme, että vilkastakin keskustelua tarvittaessa — mutta sillä on myöskin operatiivista toimintaa. Ja nämä operatiiviset puolet ehkä ovat olleet arvokkaampia rooleja kuin edes ymmärrämmekään ja saaneet ehkä vähemmän julkisuudessa huomiota.

Ainakin kahdessa kohdassa Etyjin parlamentaarinen yleiskokous tekee vahvaa operatiivista työtä:

Yksi ulottuvuus on niin sanotut erityisedustajat. Kuulimme siitä, että kansanedustaja Kanerva on Etyjin parlamentaarisen yleiskokouksen rauhanvälityksen erityisedustaja, ja hän on käynytkin paljon keskusteluja, sekä valtiotason keskusteluja että parlamentaarisia keskusteluja, rauhanvälityksen näkökulmasta ja ollut parantamassa turvallisuustilannetta. Itse olen aikoinaan aikaisemmalla kaudellani toiminut Etyjin parlamentaarisen yleiskokouksen erityisedustajana ensinnäkin Moldovassa, Moldovan kriisiä avittamassa, tämän jäätyneen konfliktin taustoja avaamassa, parlamentaarista keskustelua avaamassa, ja sitten myöhemmin Keski-Aasian erityisedustajana, jolloin koko tämä Keski-Aasian konfliktialue, potentiaalinen konfliktialue konflikteineen, mukaan lukien ihmisoikeusrikkomukset, on ollut tämän erityisedustajaroolin keskeistä sisältöä ja siihen vaikuttaminen hyvin keskeistä.

Tämä harvemmin näkyy suomalaisessa keskustelussa. Me emme tunnista sitä työtä, mitä nämä erityisedustajat tekevät, ja sillä on kuitenkin suuri kansainvälinenkin merkitys, johon myöskin valtioiden hallitukset nojautuvat paljon. Siinä suhteessa kansanedustajat pysyvät saamaan sellaista roolia, jota ei ehkä normaalissa kansanedustajatyössä tule, joka tarjoutuu sitten täältä parlamentaarisen yleiskokouksen kautta.

Toinen erittäin merkittävä operatiivinen puoli, johon edustaja Junnila omassa puheenvuorossaan viittasikin, liittyy vaalitarkkailuun. Etyjin parlamentaarinen yleiskokous johtaa kansainvälistä vaalitarkkailua aina, kun tällä Etyjin toiminta-alueella toimitaan. ODIHR on se erityinen instituutio Etyjin puitteissa, joka vastaa vaalitarkkailusta. ODIHR on johtavin kansainvälinen vaalitarkkailuinstituutio. Itse asiassa, kun muualla maailmas-

Pöytäkirja PTK 26/2019 vp

sa, on se sitten Latinalaisessa Amerikassa, Afrikan unionin puitteissa Afrikassa, Aseanin alueella Kaakkois-Aasiassa, on pyritty kansainvälistä vaalitarkkailua rakentamaan, ODIHR on ollut keskeisessä roolissa, konsultatiivisessa roolissa suhteessa tähän vaalitarkkailuorganisaatioiden kehittymiseen. [Puhemies koputtaa]

Edustaja Junnila viittasi vaalitarkkailun luonteeseen. Hän kuvasi hyvin konkreettisesti tietyissä äänestyspisteissä tapahtunutta tarkkailua, mutta se olennainen seikkahan ei ole pelkästään se, mitä me näemme niissä äänestyspisteissä. Olennaista on se, mitä tapahtuu keskusvaalilautakunnan tasolla, ja vielä olennaisempaa on se — ja siihen myöskin Etyj kiinnittää huomiota — mitä tapahtuu ennen vaaleja: mitä tapahtuu ehdokasasettelun kautta, mikä on median rooli, mikä on se ilmapiiri, jossa vaalit käydään. Se on se isoin asia arvioida Etyjin vaalitarkkailussa, ja siihen on kehitetty hyvä metodologia, jota Etyj harrastaa. Tässä suhteessa tärkeitä työtä Etyjin parlamentaarinen yleiskokous on tehnyt ja tänäkin vuonna tulee tekemään. — Kiitos.

15.43 Vilhelm Junnila ps: Arvoisa puhemies! Haluan lyhyesti vielä jatkaa tuosta aiheesta. Edustaja Kiljunen toi hyvin esille pitkältä ajalta käytännön toimintaa, ja näinhän se on, miten hän totesi. Myös ilmastonmuutos kuitenkin mainittiin tällöin turvallisuuksuhkana, jota se varmasti myös on, mutta semmoinen mielikuva kuitenkin Etyjin sisäisestä keskustelusta jäi, että kun nämä muut konfliktit ja ongelmat ovat niin laajoja, niin tähän foorumiin ihan hirvittävästi ei haluttaisi ilmastonmuutosta ja sen tuomia ongelmia liittää, koska nämä muut turvallisuuspoliittiset ongelmat ovat sen verran laajoja ja sitovat paljon resursseja. Sen vuoksi Etyjissä on — ainakin itse koin niin — sellaista mielialaa, että ilmastonmuutoskeskustelun paikka on pääosin sitten muissa foorumeissa kuin varsinaisesti Etyjin toiminnassa. — Kiitos.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin ulkoasiainvaliokuntaan.

11. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi arvonlisäverolain ja Ahvenanmaan maakuntaa koskevista poikkeuksista arvonlisävero- ja valmisteverolainsäädäntöön annetun lain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 7/2019 vp

Lähetekeskustelu

Asia lähetettiin valtiovarainvaliokuntaan.

12. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi verotustietojen julkisuudesta ja salassapidosta annetun lain 20 §:n sekä varainsiirtoverolain 29 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 8/2019 vp

Lähetekeskustelu

Asia lähetettiin valtiovarainvaliokuntaan.

Pöytäkirja PTK 26/2019 vp

13. Hallituksen esitys eduskunnalle lentoliikenteestä Chilen kanssa tehdyn sopimuksen hyväksymiseksi ja voimaansaattamiseksi

Hallituksen esitys HE 12/2019 vp

Lähetekeskustelu

Asia lähetettiin liikenne- ja viestintävaliokuntaan.

14. Hallituksen esitys eduskunnalle lentoliikenteestä Kenian kanssa tehdyn sopimuksen hyväksymiseksi ja voimaansaattamiseksi

Hallituksen esitys HE 13/2019 vp

Lähetekeskustelu

Asia lähetettiin liikenne- ja viestintävaliokuntaan.

15. Hallituksen esitys eduskunnalle lentoliikenteestä Meksikon kanssa tehdyn sopimuksen hyväksymiseksi ja voimaansaattamiseksi

Hallituksen esitys HE 14/2019 vp

Lähetekeskustelu

Asia lähetettiin liikenne- ja viestintävaliokuntaan.

16. Eduskunnan kirjaston kertomus vuodelta 2018

Kertomus K 4/2019 vp

Valiokunnan mietintö SiVM 2/2019 vp

Mietinnön pöydällepano

Mietintö pantiin pöydälle 5.9.2019 pidettävään täysistuntoon.

17. Seuraava täysistunto

Eduskunnan seuraava täysistunto on torstaina 5.9.2019 klo 16.00. Täysistunto lopetettiin klo 16.22.

Pöytäkirjan vakuudeksi:

Maija-Leena Paavola